

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un jum. . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nrul de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fl.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 507.

Dreptul de alegere de episcop.

— Articol final. —

Noi românii slăvim și preamărim pe Șaguna pentru multe fapte ale sale, îndeosebi însă îi păstrăm astăzi adâncă noastră recunoștință pentru fortăreața pe care ne-a clădit-o el prin Statutul organic al bisericii, și care este astăzi singurul nostru adăpost. Guvernul, care și-a propus desființarea noastră etnică, de dragul unui stat național ce are să se ridice, pe ruinele unui stat poli-glot, s'a lovit firește din prima zi a activității sale de această fortăreață alui Șaguna, și concludsiunile acestui guvern nu puteau fi altele decât: *delendam esse*; fortăreața trebuie spartă și zidurile ei dărâmate cu orice chip. Calea cea mai scurtă și totodată și cea mai sigură pentru a ajunge la distrugerea actualei organizații a bisericii, era desființarea Statului organic, prin o lege votată de parlament. Pentru aceasta însă se recerea învoirea și iscălitura împăratului, a aceluiași împărat care și-a pus iscălitura sa pe acest Statut organic, încă la începutul erei așa zise »constituționale«. Fără îndoială guvernul n'a putut să obțină aceasta învoire a împăratului, căci dacă ar fi putut-o, de mult biserica noastră ar fi fost împinsă înapoi, cel puțin până la linia care se găsea supt împăratul Francisc. Nu putem să ne dăm seamă pentru ce actualul împărat se opune în aceasta direcție guvernului unguresc, și nu-i dă și în aceasta privință »mână liberă«. Fapt incontestabil este că în împărat, care

ne-a dăruit Statutul organic, am avut și avem încă un apărător puternic al lui.

Nu-i rămânea deci guvernului decât să afle alte căi, care îl duc spre acelaș scop. Vor fi lungi, vor fi mai dificile aceste căi, e indiferent, numai să aibă efectul dorit. În căutarea după astfel de căi, una se impunea îndeosebi și anume ca *românii, ei înșiși să-și spargă și să-și distrugă fortăreața*. Cum pot fi împinși români în poziții pentru a servi scopurilor guvernului? Aceasta era problema de desleat pentru ocârmuitorii unguri ai țării. Organizația bisericii este întemeiată pe principiul autonomiei și al sinodalității. Era greu pentru un guvern să străbată și să stăpânească masele mari ale credincioșilor constituiți în sinoade, comitete, consistorii și alte asemenea corporații. În fruntea bisericii erau puși trei episcopi, a căror drepturi deși erau ciuntite în multe privințe, ei exercitau totuși ca și capi ai corporațiilor și ca stăpâni canonici ai clerului încă o mare putere pozitivă în biserică. Intre cei trei episcopi unul era fruntaș, dacă nu canonic, cel puțin administrativ. În mâna acestuia se strâneau toate firele organice administrative ale bisericii. Năzuințele guvernului pentru realizarea planului de desființare a Statutului organic, trebuiau deci să se concentreze în ocuparea scaunului mitropolitan *prin un om al său*, care fiecă ar consimți cu acest plan și ar colabora în conștiință la realizarea lui, fiecă ar fi încărcat cu atâtea slăbiciuni încât ar fi silit în contra voinței sale să colaboreze. Ocuparea scaunului mitropolitan

legea ru o dă guvernului și congresului național bisericesc.

Legea garanta însă Suveranului dreptul de veto, și acest drept în state — dragă Doamne »constituționale« ca al nostru — se exercita de Suveran prin guvern. În lipsa altor cârlige și acest drept de veto era suficient pentru a împedea, ca opera lui Șaguna să nu ajungă pe mâna discipolilor săi și ca astfel să se întărească tot mai mult. Acest drept de veto exercită și o mare influență asupra alegătorilor, cari, vrând să evite o luptă fățișă între biserică și guvern, deschidea un câmp larg de activitate pentru agenții guvernului. Dar dacă ar merge treaba și fără a face uz de dreptul de veto, care reclamă totdeauna un raport întemeiat al guvernului către împărat și care drept este considerat de orice Suveran ca un drept odios, — cu atât mai bine. Pentru reușita planului acestuia se mai recere ca el să nu fie dat pe față, să rămână mascat, dacă nu din alte considerațiuni, pentru a nu compromite înaintea românilor pe candidatul guvernului la mitropolie. Lupta guvernului contra Statutului Organic trebuia dată în jurul dreptului de alegere al mitropolitului, însă în mod mascat și cu posibila cruțare de uzarea dreptului de veto al Suveranului.

Nu sânt combinații teoretice sau meșteșugite ce facem noi aici când căutăm a preciza dispozițiunile dușmănoase ale guvernului contra Statutului Organic al bisericii noastre, ci fapte reale. Probele le dăm din istoria celor 40 de ani ai vieții acestui sta-

Morarul dela Sanssouci.

(De recitat).

În Potsdam, lângă Sanssouci,
Castelul unde a trăit
În zbuciumate vremi, de mult,
Un rege mare, Frederic —
Zărește ochiu 'ntrebător
O moară.
De vânt e moara,
Acum de vremi bătută greu
Și 'n mersul lor vântrelele
S'alungă, vecinic nu s'ajung,
Iar de întreb pe cineva,
Mirat,
Că 'n mijlocul de parc,
Lângă boschete verzi și flori
Crescute 'n glastre, tu zărești
O simplă moară dela sat,
Ți se răspunde: Au nu știi
Povestea dela Sanssouci?
Tu dai din cap
Și stal și-ascuți:

Pe vremuri, de mult
Când parcul ăsta-'l frământau
Copitele de cai mărunți,
Ștafete, cari se 'ntreceau
La domnitor cu grele vești
Și Frederic că le primea,
Iar ochii lui fulgerători
Un semn dedeau
Și se porneau
Pe drum de țară, cât zărești,

Păduri de sulți și de steag,
De oaste-un nesfârșit șireag, —
Pe vremi, de mult,
S'a întâmplat
Să fie lâng'acest palat
Chiar moara asta, care-o vezi.
Stăpânul dela Sanssouci,
În multe lupte încercat,
Cu mulți dușmani încăierat,
Odată planul și-a croit:
'Aici e locul liniștit',
Cât vezi cu ochi-ți de vultur
Nimic nu-ți este împrejur
Să-ți stea în drum.
Nici praf, nici fum,
Și un aier, ca să tot trăiești.
Aici voi țese la povești,
Răsplată pentru munca grea
Cântând. Și va putea
Voltaire, cu ochii de satir
Să-mi povestească făr' de șir
Ori câte-a vrea, și la Mettrie
Și d'Algrotti, Maupertius...
O să prefacem noaptea 'n zi!

Abea gândirea și-a sfârșit
Când dintr'odată s'a pornit
Un vânt și-un susur cadențat.
Uitase moara! Blăstămat!
Într'aripatul ei clip-clap
I aducea dureri de cap.
A dat un semn și i-au adus,
Mai mult pe sus,
Pe bietul om cu moara lui
Și înaintea regelui

Când s'a văzut,
Din cap a dat
Și cu cutremur a'ntrebat
Au ce-a făcut, au ce-a greșit
De l-au târât așa, grăbit
De lângă scocul de mălai.
Iar Frederic: »Amice, stai!
Vezi, moara ta îmi este'n drum
În zece zile s'o văd scrum,
Îți dau pe moară cât cei tu,
Auzi? Salută și — te du!»

Dară morarul, din plecat
Precum era, s'a ridicat
Și'n ochi smerit că i-a cătat:
'Ți-am dat și din copiii mei,
La Torgau au murit chiar trei,
Acuma, rege, ceri *prea* mult,
Și iartă-mă, că nu te-ascult'.
— »Prea mult, zici tu? Când poruncesc?
Când cu bănet vreau să-ți plătesc
Fiece palmă de pământ?«
Morarul fără de cuvânt
O clipă — a stat
Și-a zis apoi îndurerat:
'Să-mi dai tu galbeni sute, mii —
Nu, rege, moara *nu-i de dat!*
Morarul dela Sanssouci
Are nevastă și copii.
Copiii — alcea s'au născut
Și moara ne-a servit drept scut
Și fiecare colțșor
Ne amintește tuturor
Un colț de viață ce-l trăit:
Aici ușor a adormit

tut. Încă înainte de moartea lui Șaguna guvernul trebuia să pregătească succesiunea lui. Înainte de toate trebuia căutat și găsit în clerul român omul guvernului. Examinând astăzi cu obiectivitate istorică clerul nostru de atunci, mărturisim că guvernul nu putea din punctul lui de vedere, să facă o alegere mai nimerită decât a făcut-o, când și-a pus ochii pe tânărul Miron Roman.

Om eșit din o familie țărănească, trăit în mizeria obicinuită a băieților noștri de școală, deștept, silitor, cu mari aptitudini lumesti, ajuns mai târziu în mijlocul vieții destrăbălate a nemeșilor unguri, unde își câștigase multe simpatii și formele lor sociale, măiestru în mânăirea limbei ungurești, lipsit de vre-un avânt ideal, ambițios și gata a intra în apele ungurești. Nu putea însă să vină guvernul cu acest candidat înaintea congresului, care pentru prima oară era chemat să-și exerciteze dreptul de alegere de arhiepiscop și Mitropolit. Oamenii lui Șaguna din congres se grupau în jurul a două persoane despre care toată lumea știe că sânt colaboratorii lui Șaguna: episcopul Caransebeșului, Ioan Popazu și vicarul arhiepiscopiei, Niculae Popea. Era în prima linie un interes al guvernului ca aceste două candidaturi să fie înlăturate nu pentru ca ele să nu închidă drumul omului guvernului, ci pentruca prin oamenii lui Șaguna organizațiunea bisericii să nu fie consolidată în spirit șagunian. Guvernul nu putea să înlătore candidaturile primejdioase decât după alegeri și numai prin dreptul de veto ceiace trebuia deocamdată evitat. Prin urmare *românii, ei înșiși, erau chemați* să îndeplinească acest serviciu guvernului, și anume membrii congresului. Printre aceia cari au luat în congres o poziție hotărâtă și conducătoare contra lui Popazu și Popea era d. *Ioan Meșianu*, actualul arhiepiscop și mitropolit, adversar personal al amândurora.

Nu vrem să constatăm, dacă Meșianu de atunci intrase în legături cu guvernul sau nu, și știa ce face sau nu. Fapt este că el

cu ai săi s'au supus sarcinii, a înlătura candidaturile lui Papazu și Popea, oamenii declarați ai lui Șaguna. Firește nu prin candidatura lui Miron Roman, omul guvernului, se putea înlătura acele candidaturi, ci prin un principiu, care a aflat printre membrii desorientați ai congresului mulți aderenți, Era principiul ancienetății sau al senioratului, care a fost pus de Meșianu și-ai săi în discuție: celui mai bătrân dintre episcopi se cuvine scaunul mitropolitan. Ivacicovici, episcopul Aradului, era cel mai bătrân, dar și invalid, așa că aderenții lui Papazu aveau temeiuri a spera că candidatul lor, care devenea acum cel mai bătrân după Ivacicovici, va ajunge în curând în fruntea bisericii. Guvernul firește nu s'a opus alegerii lui Ivacicovici, însă avea interes ca el să plece câtva mai îngrabă dela Sibiu, pentru ca să facă loc omului său. I-a oferit patriarhia dela Carloveț și Ivacicovici a p'ecat. Meșianu și ai săi s'au ținut acum de principiul senioratului și au votat cu atât mai liniștiți pentru Popazu, cu cât știau că guvernul va uza — pentru prima dată — de dreptul de veto. În locul episcopului Ivacicovici a pășit Miron Roman. Guvernul și-a realizat planul întocmai precum îl concepuse.

Acum după acest deplin succes al guvernului trebuia netezit drumul pentru succesul lui Miron Roman în scaunul mitropolitan. Drumul pentru al doilea mitropolit era mai lung decât acela al primului și lucrarea trebuia începută de cu vreme ca să reușească și ea. Era incontestabil »meritul« părintelui Meșianu pentru realizarea planului guvernului. Dacă nu succedea a înlătura la întâiul congres candidaturile șaguniane, planul întimpina multe greutăți, eventual putea fi zădărnicit cu totul. Aveau să mulțamească deci guvernul și Miron Roman mult, ajutorului dat de părintele Meșianu. Ce răsplată mai mare se putea da acestui ajutor decât desemnându-l de mitropolit? Poate că Meșianu nici n'a mișcat nici un deget înainte de a fi primit toate garanțiile

necesare în aceasta privință. Cine ar putea să constate amănuntele unei înțelegeri făcute în taină între doi aspiranți ambițioși la scaunul mitropolitan.

Ceiace s'a petrecut la lumina zilei sânt următoarele fapte: Aspirantul la scaunul mitropolitan Ioan Meșianu ostenește în deosebi pentru înlăturarea piedecilor cari erau în calea aspirantului Miron Roman, omul guvernului; după înlăturarea acestor piedeci, Ioan Meșianu ocupă locul lui Miron Roman la Arad, și în urmă locul lui Miron Roman la Sibiu, fără ca guvernul să fie silit a uza de dreptul de veto.

Acum după ce guvernul și-a ajuns scopul și în turneul al doilea, era datorința omului guvernului a netezi drumul pentru cel de-al treilea mitropolit. Aci s'au încurcat lucrurile. Sinodul electoral din Arad, atât de docil până aci, s'a pus curmeziș în drum, înțelegând și pătrunzând planurile guvernului. Din urna electorală dela Arad iese un episcop șagunian, care însă cu ajutorul mitropolitului și cu dreptul de veto este înlăturat.

Dar nici la a doua alegere nu iese candidatul guvernului, ci un cleric neutru, în contra căruia nu se putea face uz nici de dreptul de veto, mai ales că sinodul devenise și »recalcitrant« și era în stare ca să nu aleagă cu nici un preț pe omul guvernului, ori câte alegeri s'ar fi orânduit. Mitropolitul Meșianu s'a văzut constrâns să sfătuiască pe guvern a renunța deocamdată la alte alegeri în eparchia Aradului și a deschis bune speranțe pentru eparchia Caransebeșului, unde intră în acțiune și — Burdea. De douăori a repetat sinodul eparchial din Caransebeș votul și de douăori guvernul a uzat de dreptul de veto. Mitropolitul Meșianu și-a dat silințe a cruța pe guvern — dovadă scrisoarea d-lui Păcățianu — și a face un aranjament »pacinic« în interesul candidatului guvernului, însă fără rezultat. În general, actualul mitropolit s'a dovedit mai puțin dibaciu decât predecesorul său și guvernul cât și biserica, fiecare din punc-

Bunica, într-o zori de zi;
Colo tiptil s'a ridicat
Băiatul pentru întâia dată
Și-a vrut să stee copăcel;
Colo l am logodit pe el,
Pe Petre, ca e acum e mort;
(In suflet încă viu îl port)
Și așa mereu... Să plec din ea?
Aș fi nebun dac'aș putea l'.

A stat pe gânduri Frederic.
Atâta se simțea de mic
In fața bietului morar,
Când a văzut că în zadar
E planul, care l-a nutrit
El încrunțat a poruncit:
— »Destul! Nu vreau să știu mai mult!
Fac rău, că te-am chemat și ascult.
Ce 'mi pasă de-amintirea ta?
Mulere ești? Te 'oiu învăța
Să calci cuvântul meu regal».
Un roșu, viu, năprasnic val
Obrajii lui că i-au pătat,
Morarul însă, încrunțat,
Uitând că stă în fața lui,
Strigă: »Atunci o să te spui
La lege l'
— »Lege zici?
Morare, legea e aici!«
Și Frederic să bate 'n piept.
— »Atunce, rege, — ai fi nedrept l'.

— »Cum, eu nedrept?«
— »Da. Tu, nedrept!
Și eu, care dreptatea — aștept
Și eu, care copiii mei
I-am învățat
Să moară'n câmpu'n sângerat,
Eu, care palmele-mi muncesc
Să am puțin, cât să trăiesc
Și birul țării să-ți plătesc,
Să n'am în țara asta-un scut?
Să știi că totul mi-e pierdut?
Că însuși regele 'n hlamidă
E cea mai mare din omidă,
Că îmi calcă legea în picioare?...
Ți-o spun pe față — asta doare...«
Pe Frederic că l-a atins
Cuvântul spus, și blând, învins,
O mână'n șold că și-a proptit
Cu cealaltă — a netezit
Inflăcărata, arsă, frunte
De cetățean ce-a stat să'n frunte,
Primejduindu-și viața chiar,
O nedreptate. Blînd și rar
A zis apoi către morar:
»Să fii pe pace!
Din moara ta
Cât timp putere 'n mâna asta zace
Nimic nu s'a mișca,
Făr' doar atunci, când cu a ta voință
Veî Innoi iubita-ți locuință.
Voltaire, un filosof, un prietin bun

La mine și a cătat surgiun
Și vrea din când în când ca să mi citească
In mult iubita limbă franțuzească.
Credeam că moara ta l-a supăra
Prin parcuri cufundați când ne-om plimba
Și cărțile ce-a scris pentru 'nvățați
Le va ceti... Dar regii-adevărați,
Așa stă scris în cartea-l minunată,
Cătră supuși să aibă dragoste curată.
Să nu rostești numai limbă din gură
Ci să simțеști cu 'ntreaga ta făptură
Iubirea ta de oameni și de glie.
Și-acum pricep — ar fi o mișelie
Să ne gândim la faptele 'nălțate
Iar ție să-ți croim o nedreptate!
Căci tu ești om cu casă, ai copii.
Să-ți aperi casa ta, ori care-ar fi
Răsplata îndrăznelii tale...
Sânt fericit, că mi-al ieșit în cale...

Și de atunci, de câteori
Voltaire și Frederic de subțiori
De se plimbau prin parcul minunat
Și auzeau al morii șuerat
Iși îndreptau într'alte părți lin pașii
(Așa ne o povestesc înaintașii)
Și își ziceau: Să mergem de pe-aci,
Căci lucră moara dela Sanssouci!«
Lipsca, Noembrie 1909.

Horia Petra-Petrescu.

Mănuși la modă numai de calitate primă

tate, str. Hunyadi. Depozit dela I. Hamerli Pécs, veritabile, engleze, germane și din Praga cu prețuri ieftine. Se garantează pentru calitate bună.

se capătă prin WEISMAYR FERENC Timișoara, numai în ce-

tul său de vedere — are multe motive de nemulțămire față cu el.

Stăm în ajunul algeriei a treia din Caransebeș. Fie cine poate să înțeleagă, ce interese mari ale poporului român sânt legate de această alegere. Nu mai e vorba de episcopul Caransebeșului, nici numai de mitropolitul românilor, ci de soarta bisericii întregi.

Dacă guvernul reușește a instala în scaunul mitropolitan dela Sibiu pe agentul său, Statutul organic ajunge în primejdie a fi desființat și biserica noastră este prăvălită în vremurile ei vechi de umilire. Dreptul de alegere de episcop, garantat nouă prin legi, trebuie apărat cu orice preț și guvernul îndrăzneț silit să uzeze și abuzeze de dreptul de veto. Dacă primul congres electoral, nu s'ar fi scoborât la un nivel atât de jos, dacă n'ar fi fost momit cu »principii« contrare intereselor bisericii noastre, nu ajungem astăzi unde sântem.

Intreaga biserică așteaptă dela sinodul eparchial din Caransebeș să urmeze pilda sinodului eparchial din Arad, să apere cu bărbăție fortăreața clădită de cel mai mare bărbat, pe care Dumnezeu l-a trimis românilor și să oprească intrarea în ea a agenților trimiși de guvern pentru distrugerea ei. Reprezentantii bisericii își îndeplinesc numai o datorie sfântă când se strâng în jurul unui drept cardinal al lor și îl exercită în deplină libertate, fără privire la alte interese decât numai ale bisericii. Să-și aducă aminte de răspunderea mare ce au astăzi, când guvernul în alianță — durere — cu capul bisericii, forțează ieșirea din urnă a unui candidat, destinat a fi viitorul mitropolit, care numai al bisericii nu poate fi. Spiritul lui Șaguna este viu între noi și sperăm că ne va îndrepta spre calea cea bună și adevărată.

Studentii români bucovineni și conflictul dela sf. Sinod din rega. Studentii români dela facultatea teologică din Cernăuț au adresat P. S. Sale episcopului de Roman, Gherasim Săfirin următoarea telegramă:

»Studentii români dela facultatea de teologie din Cernăuț vă exprimă în adunarea generală de astăzi, prin vii aclamații, acum după ce toți și-au spus cuvântul, recunoștința și aderența lor pentru actul de apoteolitică îndrăzneală ce în aceste vremuri de grea încercare a sfintei noastre biserici îl săvârșiți întru apărarea neștirbitului depozit al dumnezeieștii credinți drept măritoare al adevărului, care veșnic fiind, va trebui să învingă.

Catedra de istorie românilor în Cernăuț. Ni-se telegrafiază din Viena: Ziarul naționalist german »Ostdeutsche Rundschau« publică un articol contra catedrei de istoria românilor la universitate din Cernăuț. — Spune, că aceasta este păgubitoare pentru supremația germană și integritatea Monarhiei.

Prelungirea privilegiului băncii. Corespondentul nostru din Viena ne telegrafiază: »Tagblatt« află că la 25 Novembre se vor începe la Budapesta tratativele celor două guverne în privința cererii pentru prelungirea privilegiului băncii comune.

Presă nemțască și criza. Ziarul naționalist german »Ostdeutsche Rundschau« — precum e telegrafiază corespondentul din Viena — cere o schimbare a politicii dualiste, căci în cazul, când s'ar menține situația actuală, naționalitățile ar trece în masă de partea lui Justh, ceea ce ar fi exterm de păgubitor pentru monarhie.

Procesul Friedjung Privitor la procesul profesorului de istorie Dr. Heinrich Friedjung din Viena care a fost dat judecării de membrii coaliției serbo-croate pentru că i-a acuzat de înaltă trădare, primim următoarea telegramă dela corespondentul nostru din Viena: S'a constatat că toate actele pe cari Dr. Friedjung pretinde a-și întemeia acuzele sânt niște falșuri. Un secretar dela ambasada austro-ungară din Belgrad, anume Frank le-ar fi furnizat și însuși ambasadorul contele Forgách le-ar fi adus la Viena.

Părintele Lucaciu despre anulare.

București, 23 Noembrie.

»Minerva« de Luni publică următorul interviu, pe care corespondentul ei l'a avut cu părintele Lucaciu, în chestia anulării hotărârilor congresului național — bisericesc în ce privește limba de catechizare:

În chestiunea nimicirii hotărârilor congresului gr-or. român din Sibiu, cu privire la limba de catechizare, m'am adresat părintelui dr. V. Lucaciu, care, ca teolog e unul din cei mai competenți în materie. L'am întrebat dacă era de prevăzut nimicirea actelor din partea Cabinetului Maiestății Sale?

— Nu era de loc de prevăzut, — mi-a răspuns vrednicul român. Din contră, ne așteptam că Prea înaltul Cabinet va aproba punctul de vedere al bisericii gr-or. românești, fiind acesta legal. De aceea ne-a surprins actul de nimicire, pe care însă îl explicăm prin influența și minciunile lui Apponyi și acum răspunzător de acest act ilegal numai pe ministrul de culte care și-a permis această nouă vătămare la adresa bisericii gr-orientale.

Dacă acest act nu s'a putut prevedea — a urmat părintele Lucaciu — în schimb el se explică prin strămtarea politică, sau mai bine zis prin starea de faliment politic în care se află azi Kossuthismul — care se ține scari de putere și care de dragul ei și-a părăsit propriul partid. Politicianii unguri s'au folosit de această înscenare politică, ca să se arăte mari patrioți maghiari. Și au folosit aceasta ocaziune binevenită, ca din nou să năvălească asupra naționalităților strigând »Cartaginem delendam esse«, — refrenul, obicinuit.

— Ce rezultat poate să aibă acest act nesocotit al nimicirii hotărârei congresului, a fost a doua întrebare a mea.

— Rezultatul va fi, ca toți factorii noștri naționali, arhieriei intelectuali și țărani se vor grupa, ca un singur om, pe lângă ideea de apărare, a intereselor noastre naționale și bisericești. Toată suflarea românească consideră acest act al lui Apponyi — ceea ce și este el în adevăr — ca un nou act dușmănesc de prigonire îndreptat contra noastră; iar prigonirea și asuprirea are darul de a-i uni și solidariza pe cei amenințați!

— Dar prin actul de nimicire, devine oare executabilă circulara lui Apponyi?

— Nici de cum! — răspunse părintele energic. O ordinațiune în sine egală, n'a devenit legală, prin faptul că a aflat aprobarea din partea Cabinetului Maiestății Sale!

— Ce ținută vor lua autoritățile competente față de acest fapt împlinit?

— Nu se poate prevedea în detaliurile ei; din punct de vedere principal însă trebuie să presupunem, că nu vor abandona terenul de apărare justă. Mai ales că prin o replică din parte competentă se pot nimici toate uneltirile lui Apponyi, prin al căror ajutor a putut motiva actul său ilegal.

Și atunci se va adevăra înaintea lumii întregi că, coroana a fost indusă în eroare.

— Ce scopuri poate să urmărească ministrul prin astfel de uneltiri?

— Înainte de toate vrea să facă o spărtură în cetatea nebiruită, ce se numește »statutul organic« și ar voi prin această spărtură să introducă corupțiunea maghiarizării în sactuarul bisericii și religiunii credincioșilor români greco-orientali. La noi, religiunea și limba națională umblă mână'n mână, sânt așa de strâns legate una de alta, încât nici nu se pot concepe una fără alta.

Fiind așa dar atacul atât de primejdios și apărarea va fi demnă de gravitatea cauzei.

— Dar dacă a știut dinainte ministrul, că ordinul său nu se va executa, de ce face astfel de demersuri?

— A făcut-o, având în vedere două scopuri, cari ambele constituie aceia ce se numește perfidie politică. Anume:

— Întâi vrea să arăte Românilor, că nu au să aștepte nici un sprijin dela Rege, dela Casa Domnitoare, ci că din contra acest factor, cel mai de seamă, e de partea lui și promovează interesele de maghiarizare. Al doilea, văzând că ordinul lui nu se execută, a voit cu acest prilej să ponegrească pe Români, prezentându-i ca pe niște răsvrățitori față de legile statului.

— Nu va avea acest fapt împlinit o influență oarecare asupra hotărârilor ce le va lua sinodul bisericesc din Blaj, referitor la aceeași chestie?

— Nu, nu va avea! Prelații bisericii unite tot așa de bine știu ce datorință au față de neamul lor, ca și acei ai bisericii gr-or. Și la nici un caz nu se vor lăsa terorizați de apucăturile lui Apponyi.

Politica românilor din Ungaria

Trecut, prezent, viitor. De A. B.

VIII.

Recunoaștem că triumful acestui principiu al dreptății n'a fost și nu este ușor și că va mai trece încă multă vreme, până când el se va generaliza în toată lumea și la toate popoarele.

Natural este să fie așa. Cei ce în trecut au apucat să se urce peste alții, cei sătuli și îmbuibaiți, obișnuși de zeci și sute de generații să trăiască ușor și bine din munca altora, cu greu se hotărăsc, din propriul lor îndemn, să se lapede de prerogativele lor de până aci, și să-și câștige, prin munca lor proprie, o existență cinstită, însă mai anevoioasă și mai modestă.

Și mai greu se pot obișnui desmoștenii trecutului a-și pretinde partea ce li se cuvine din drepturile de a fi singuri stăpâni pe soarta lor. Cu deosebire greu este ca aceștia să țină măsura justă, să se ferească de exagerări și să înțeleagă că drepturile se întemeiază pe datorințe și pe sacrificii, că datorințele primează chiar drepturile.

De acela principiul dreptății, care în societatea organizată în stat, nu este altceva decât democrația, în sensul cel bun și nobil al cuvântului, progresează atât de încet și de aceia el, până în zilele noastre, abia s'a înstăpânit cu desăvârșire în câteva din statele cele mai înaintate ale Europei și ale Americii.

Dar nu mai puțin adevărat este că tendința generală a dezvoltării omeniești merge în direcția aceasta, adică spre dreptate, spre egalitate de drepturi și datorințe, spre democratizare.

De supt puterea acestei legi nu se poate sustrage la înfinit nimenea: nici un potentat, nici o clasă privilegiată, nici un popor. Vieța modernă, cu mijloacele ei de comunicație foarte dezvoltate, cari au biruit timpul și spațiul, a apropiat popoarele unele de altele și a prefăcut omenimea întreagă într-o mare societate, legată prin mii și sute de interese și solidară în apărarea și dezvoltarea acestora, — viața modernă silește ea singură pe toate popoarele, în interesul lor propriu, ca să se apropie tot mai mult de acest principiu mântuitor, și să-l adopte tot mai întreg ca pe unul ce a fost recunoscut de toată lumea

luminată, ca cel mai folositor pentru toți și ca singurul demn de omenirea cultă și civilizată. Iar acolo unde, din diferite cauze și împrejurări, triumful principiului democratic întâmpină rezistență, putem fi siguri că această rezistență nu poate fi decât trecătoare. Interesele solide ale lumii civilizate vor găsi, mai curând sau mai târziu, mijloace ca să silească pe cei recalcitranți a înțelege, că în timpul nostru nu se pot tolera anacronisme și că toată lumea trebuie să se supună legilor obștești ale dezvoltării societății omenitești.

Intervențiile puterilor europene în Turcia, în China, în Maroco și în alte state, cari credeau că se mai pot governa și în viitor după principiile barbare din timpurile trecute, dovedesc acest lucru. El mai e dovedit și de revoluțiile sângeroase din Rusia, din Persia și de aiurea, cari toate sistemele de guvernare, bazate pe principii contrare dreptății și democrației trebuie în mod fatal să se prăbușească; și se prăbușesc, fie că sânt dărâmate de propriul popor, care dela un moment nu mai suferă să fie împilat, fie că trebuie să dispară supt presiunea lumii civilizate. La nevoie, aceasta face întrebuințare chiar și de baionete și de tunuri, ca să silească pe cei ce din propriul înțelmin n'au înțeles spiritul timpului, să înțeleagă că nu le mai este permis să l-se opună.

Putem dar fi siguri că nici atotputernicia oligarhiei stăpânitoare în Ungaria nu mai are mult de trăit! Nu, pentru că și ea este un anacronism, care își are sorgința în barbaria timpurilor medievale și care nu mai este tolerat nici în extremul orient al Asiei, necum în mijlocul Europei!

Putem dar fi siguri că nici în Ungaria nu multă vreme se vor mai putea lăzda ministri-grofi că »în Ungaria numai ungurul e domn«, nu multă vreme vor mai exista stăpâni și supuși, privilegiați și apăsați de nici o categorie, nici ca națiuni, nici ca clase, ci numai cetățeni și popoare libere și egale în drepturi și în datorințe.

Sărbătoarea Sfântului Mihai și Liga Culturală.

Pelerinaj la Mănăstirea Dealului. — Românii se închină amintirii lui Mihai. — Conferința dlui Iorga. — Discursul dlui Sava Șomănescu, T. Popescu și Baican.

București, 23 Noembrie.

Ziua Sfântului Mihai, ziua numelui aceluia care a intrat o clipă visul cel mai luminos al acestui popor românesc, a trecut în București ca ori și care altă zi banală. Nici un clopot n'a vestit-o, nici un Te-Deum, nici un drapel n'a fâlfâit în vânt.

Singură Liga Culturală a sărbătorit această zi într'un chip demn și strălucit. A sărbătorit-o cu evlavie cuvenită unei zile mari. Un număr de peste trei sute de membri ai acestei societăți, în frunte cu d. N. Iorga și Sava Șomănescu, au organizat un pelerinaj la Mănăstirea Dealului lângă Târgoviște, unde după cum se știe se păstrează cu cinste și sfințenie craiul marelui Mihai-Viteazu.

Primirea excursioniștilor la Târgoviște a fost simplă. Fără discursuri și țără trîmbițe și alaiuri. Și poate a fost mai bine așa. Pelerinii veniau să se închine, cu suflet curat înaintea umbrii lui Mihai. Orice fanfaronadă ar fi turburat adânca lor evlavie.

Excursioniștii au parcurs străzile orașului Târgoviște cu steagul Ligei în frunte, cântând cântece naționale. De aici s'au îndreptat spre Mănăstirea Dealului, unde au fost salutați de un pluton de elevi ai școlii de sub ofițeri, supt comanda sub-locotenentului Aricescu.

La mănăstire, protopopul Popescu azistat de doi preoți a oficiat un parastas întru pomenirea lui Mihai. Corul elevilor dela seminarul central a cântat răspunsurile liturgice.

După oficierea parastasului, d. Sava Șomănescu președintele Ligei a ținut un splendid discurs, arătând pe cine și ce sărbătoresc românii în ziua de astăzi. Cine a fost Mihai? A fost eroul din poveste, care a sfârșit pentru o clipă lanțul ce ne lega mâinile doritoare de a se strânge frățește. A fost raza, care a luminat o clipă sufletele tuturor românilor. Un luceafăr a cărui lumină a arătat în toată strălucirea lui idralul nostru național.

Voința lui trebuie să fie pentru noi românii o pildă vrednică de admirat. Din viața lui rodnică în fapte mărețe, din viața lui atâta de scurtă și atâta de zburdănată, putem învăța că nu trebuie să disperăm nici odată, ci cu fruntea în sus să luptăm cu vitregia vremurilor. Și tot din viața lui mai învățăm să nu ne încredem în mila străinilor, să ne ferim de ei și să ne încredem numai în noi și în Dumnezeu nostru.

Cu ochii scăldați în lacrimi — ce poveste dureroasă ne aminteam aceste vorbe! — termină discursul, binecuvântând memoria marelui Domn.

Multă însuflețire a produs cuvântarea tânărului locotenent T. Popescu, care, evocând figura de oștean neobosit a lui Mihai-Viteazu, declară că ostașii români știu să moară pentru idealul nostru și nu așteaptă decât un semn din sfântul mormânt al eroului, spre a porni în vârtejul luptei, spre a muri sau a învinge, încrezători în puterea lor, în sfințenia idealurilor poporului românesc.

După d. Popescu a vorbit d. Dr. Baican, care spune că Mihai Viteazu nu are păreche în istorie decât pe Cuza Vodă, care a fost în stare să unească două țări românești. Dar Dumnezeu care veghează asupra acestui neam, va trimite și alți Mihai, căci nu ne-am abătut dela calea lui.

Seria cuvântărilor la mănăstire fiind terminată, excursioniștii s'au întors la cazarina școlii de sub-ofițeri, unde elevii acestei școli am jucat o plesă ocazională.

Apoi, la orele trei, și-a început conferința sa asupra lui Mihai-Viteazu d. Iorga.

Sala de arme, în care savantul profesor și-a ținut conferința, era plină de lume, ofițeri, soldați, elevi și public sosit din Târgoviște.

D. N. Iorga, luând cuvântul, zice: Venirea noastră, a membrilor Ligei, aici, își are rostul ei sfânt. Nu am venit ca să petrecem, ci să ne închinăm. Să ne închinăm cu toții în fața eroului eroilor. Se împlinesc trei sute de ani de când Mihai a intrat triumfător în Alba-Iulia. E datoria noastră, a urmașilor să sărbătorim așa cum se cuvine această zi. Și se cuvine să îngenunchem în fața craniului, în fața capului, în care a răsărit frumos și plin de speranțe visul nostru de mărire. Mormântul de aici nu închide în el un om. Închide supt lespedeza lui grea un suflet, care nu poate avea liniște, văzându și neamul desbinat. Închide idealul nostru național.

Rugăciunile noastre au fost pentru acest erou, care cu spada în mână a intrat victorios în Alba-Iulia. Nu a intrat acolo nici ca diplomat dela Viena, nici dela Pesta. A intrat cu spada biruitoare. Căci un popor se eliberează numai cu spada și nu cu milogeli, nu cu umilinte în fața oricărui Justh sau Kossuth sau cine știe ce ministru ungar. Un neam se eliberează prin sânge.

Calea gloriei nu este acoperită cu trandafiri, ci este stropită cu sânge, cu sânge scump curs din plepturi de viteaz.

Oratorul face istoricul vieții și faptelor lui Mihai-Viteazu și adaugă: Dacă acolo, unde zac osămintele biruitorilor oșteni ai lui Mihai, nu se pot face rugăciuni pentru odihna sufletului lor, aceasta o putem face aici, în țara noastră liberă. Și o facem acum această.

Iar din viața marelui oștean putem scoate următoarele legi de a ne conduce în viața noastră ca popor:

Mihai-Viteazu a fost omul muncii și al jertfei. Urmând pilda lui, să ne plecăm urechia, să ni-se înduioșeze sufletul de ori și ce suferință românească, ori unde ar fi ea. Ori unde vedem aspirație românească, să o sprijinim cu cuvântul și cu fapta. Numai astfel putem nădăjdui în izbânda noastră ca popor.

Și al treilea învățământ este că valoarea omului crește prin valoarea societății din care face parte.

Societatea în care a trăit Mihai, nu l-a priceput, nu l-a înțeles și deci n'a știut să l sprijinească. Astfel Basia a îndrăznit să l ucidă mișelește fără a se teme de pedeapsă.

Apoi oratorul adaugă că trebuie să înceteze odată indiferența. Craniul lui Mihai trebuie așezat într'un mausoleu strălucit, ale cărui chei să le păstrăm în inima noastră.

Impresia produsă de această strălucită cuvântare a fost profundă.

Tot astăzi, din îndemnul d-lui Iorga s'a înființat la Târgoviște o secție a Ligei Culturale.

Correspondent.

Scrisori din Paris.

Ultima fază a procesului Steinheil. — Pictura decadentă la Paris. — O inovație în sculptură.

— 22 Noembrie.

E cea din urmă corespondență pe care v-o trimit cu privire la afacerea Steinheil. Incordarea cu care a urmărit publicul faimosul proces, a ținut prea multă vreme și a epuizat orice interes. Oboseala a luat locul aprinderii din ultimele zile. Caracteristică e însă observația pe care am avut prilejul s-o facem în timpul dezbaterilor și apoi: poporul parizian se răzbună de prea viu interes pe care l arată într'o afacere celebră, înmormântându-o curînd într'o neagră uitare.

Uitarea e și soarta pe care a hotărît o recentului proces. Spiritele își săturate de amănuntele de tot soiul descoperite în această afacere și imediat după achitarea văduvei Steinheil, că ascultând de un semnal convenit gazetele au amuțit. Douăzeci și patru de ore au trecut abia din ziua când s'a dat verdictul și parizienii, uitând ceea ce i-a preocupat până de curînd, nu se gândesc la proces decât ca la ceva grozav de îndepărtat — dacă se mai gândesc la el. Am încercat să ne convingem de această curioasă particularitate a parisienilor de a uita brusc ce-i preocupa atât de mult mai acum câteva zile. M'am apropiat de mulți parisieni cu întrebarea: »Dar dna Steinheil?...« — și invariabil acelaș răspuns mi-a lovit auzul, însoțit de un gest distrat: »Dna Steinheil?... A fost par'că achitată. Și apoi... lasă-ne în pace văduva Steinheil; ne-am plictisit tot auzindu-i numele.

Femeile doar li mai șoptesc numele cu ciudă. Sexul slab nu poate ierta juraților verdictul negativ; bărbaților iar nu le poate ierta că au lăudat calitățile de menajeră ale celebrei văduve. Și e nostim să le vezi pe grațioasele pariziane îndoindu și ardoarea ca să se arate în ochii

Institut de spălat și curățire a lui

NAGY KÁROLY

în Gluj-Kolozsvár, Malom utca 4.

Primește pentru spălat și curățit tot felul de albituri bărbătești și femeiești, dantele, perdele etc. Se fac albe ca zăpada și lucii ca oglinda. Cămășile din proviță se execută prompt, și cu deosebită îngrijire la pachetare, se spedează franco. Se asigură manipulare conștiincioasă, executare grabnică și punctuală.

soților, logodnicilor și fraților lor ca niște ireproșabile gospodine. Întrebarea e însă cât timp va ține această ardoare laudabilă. Teamă ni-e că ea nu va fi durată mai mult decât procesul Steinheil, care a stimulat-o.

Peste drum de biserica Madelinei, la începutul bulevardului des Capucines sânt mai multe săli de pictură, deschise publicului fără nici o plată, unde așa ziii impresionisti își expun bizarele pânze. Le numim bizare ca să nu mai căutăm un alt adiectiv mai potrivit, și le numim pânze pentru că pânze sânt într'adevăr. Cu nici un chip însă nu le putem numi picturi — și mai puțin obiecte de artă.

Interesante sânt aceste expozițiuni din punctul de vedere sanitar. Ele ne arată mai bine decât orice statistică gradul de degenerare la care s'a scoborât în ziua de azi o parte din omenire. Bolnav, bolnav prăpădit e creierul acelor cari expun astfel de produse, dar mai primejdioasă e boala publicului cari cumpără și incurjează pânzele impresionistilor. Și atât de viciată e atmosfera predominantă în aceste săli, încât acei ce le vizitează, fie ei sănătoși la minte și robuști la suflet, se îmbolnăvesc la rândul lor — adevărul e că boala asta nu ține decât timpul pe care și-l perzi privind la ororile de-alungul părășilor și pricina ei e desgustul.

Un desgust fizic care îți strânge inima și-ți pune ca un nod în stomac. L-am simțit și noi în salonul unde expune impresionistul Van Gogh. Aș vrea să vorbesc fără patimă, cu sânge rece, să-mi opresc pana care vrea să alerge, indignată pe hârtie, dar nu mi-e cu putință. Ori cine gândește și simte sănătos nu-și poate stăpâni un fior de dezgust și de ură în fața pânzelor lui Van Gogh.

Să le caracterizez? E imposibil. Inchipuiți-vă un amestec de colori violente și murdare, fără senz, fără început și sfârșit. Ai crede că sânt pânzele ținute câteva zile într'un hârdău de lături și uscate apoi la soare. Ce a voit să ne arate acel care le a zugrăvit, prin haosul acela de verde și roșu, și galben și portocaliu?... Admiratorii lui — căci monștri aceștia au și admiratori — văd acolo o ovie. Eu unul nu văd nimic, dar simt că se învârteste locul cu mine și-mi vine să țip.

Dar portretul acela, pe un fond de un verde holeric, cine o mai fi? Un cap de mort, cu o barbă sălbatecă, roșie, pe un obraz livid. E portretul pictorului de el însuși. Și văzându-l nu te mai miri de grozăvia pânzelor pe cari le-a zugrăvit. Capul acela sbuciumat și rânjit nu poate păstra în țesătura lui decât un creier hibrid.

Și mai vezi nuduri hidoase, cioplite par'că în carne tocată, crupe infernale, mâinii și picioare monstruoase. Și mai vezi ceruri de un verde murdar și copaci violeți... Și câte alte orori!... Desgustul pe care l-am simțit în fața lor îl simt și acum, în clipa în care scriu — și trebuie să renunț de a mă mai ocupa de acest subiect scârbos.

Ca să mă reimprospătez și să șterg și din mintea cititorului imaginea insuportabilă de mai sus, vreau să le vorbesc pe scurt de o frumoasă inovație a artei franceze, datorită sculptorului bine cunoscut Georges Lemaire.

Acest artist a fost însărcinat de guvernul francez să sculpteze în bronz macheta pentru nouile medalii ce se vor împărți în curând celor 64. mii de viteji, cari au luat parte, mai acum doi ani la expediția din Maroc. O față a acestei medalii ne înfățișează Franța: un chip de femeie cu un coif în cap. Și tocmai în execuția acestei efigii sculptorul Lemaire a găsit de cuviință să introducă inovațiunea de cari am vorbit.

Se știe că până acum femeia care înfățișează Franța, poartă trăsăturile clasice ale fecloarelor grece, immortalizate de atâți sculptori antici. George Lemaire s'a gândit să imprime capului său trăsăturile atât de gingașe ale Parizianeii. Modelul său e o grațioasă artistă dramatică, cu un profil

pur și fin, mai vioi și modern decât profilul grecesc regulat dar cam rigid. Așa nu pierde nimic — din potrivă câștigă în nouitate. Și apoi, ne convinge fără greutate că Pariziana e demnă de immortalizat, ca și perfectele ei surori de acum două mii de ani.
Tristan.

Din România.

Convocarea corpurilor legiuitoare. Corpurile legiuitoare române sânt convocate prin decret regal pe 15/28 Noevre, în sesiune ordinară la București.

Comemorarea lui Șaguna la Craiova. Elevii liceului din Craiova au ținut și ei să comemoreze centenarul marelui nostru mitropolit Andrei baron de Șaguna.

Serbarea a avut loc în amfiteatrul liceului Carol, unde un profesor a ținut un cuvânt festiv asupra vieții și operelor arch ereului. Mai multe coruri și au dat concursul lor acestei ceremonii.

După serbare elevii au făcut în corpore o retragere pe străzile Craiovei, cântând: »Deșteaptă te Române«, iar în fața Teatrului Național au încins o horă mare, în decursul căreia a fost multă veselie.

Bursa Nicolae Grigorescu. Se știe că pictorul Nicolae Grigorescu a lăsat după moartea sa o sumă de 50.000 de lei din a cărei venit să se dea unui tânăr artist pe timp de 3 ani o bursă pentru străinătate.

Juriul compus din dd. G. D. Mirea directorul școalei de bellearte, ca președinte, H. Strâmbulescu, inspector și Costin Petrescu, membru, a designat ca subiect pentru concurs: *In baie la țară.*

Unsprezece candidați și-au prezentat lucrările lor pentru acest concurs.

Aceste lucrări au fost expuse pe timp de zece zile în sala cea mare a pinacotecei dela Ateneul Român.

În zilele aceste juriul se va pronunța asupra lucrării celei mai de valoare, al cărei autor va primi în urmă bursa pentru străinătate.

Liga Culturală din Galați. Secția Galați a Ligei Culturale este una dintre cele mai active, dată fiind însuflețirea de care sânt conduși membrii ei. Secția aceasta și-a ținut Duminecă adunarea generală sub președinția dlui M. Ciuciu.

După o scurtă alocuțiune a președintelui, s'a dat citire gestiunii financiare pe anul din urmă. Au vorbit apoi d. senator Frățilă și maiorul Docsache Ivanovici, care au laudat sforțările și activitatea Ligei Culturale.

S'a procedat la alegerea noului comitet în care au intrat dd. Petrovici, primarul Galaților, Alphonse Dall'Orso, Gr. Constantinescu, Damian Drăgănescu, D. V. Țino, At. Dumitriu, I. Ciuciu, Octavian Pop, inginer și Aurel Bunea, comerciant, cești trei din urmă fii ai patriei noastre.

Partidul conservator democrat a ținut astăzi în sala Dacia o întrunire, în vederea alegerilor parțiale, cari vor avea în curând loc în București.

La această întrunire au vorbit dnii Take Ionescu, I. Th. Florescu, Emil Sococ, Rădulescu Motru și Barbu Paltineanu, toți recomandând pe candidatul lor, care este d. Moruzi.

Conferința profesorilor din Iași, în ședința de Sâmbătă și-a exprimat mai multe desiderate în ce privește predarea diferitelor materii în studiu.

Astfel la studiul limbii și literaturii române s'a cerut a nu se mai da interes așa de mare scriitorilor contemporani, despre cari critica literară nu s'a exprimat încă în mod definitiv. Motivul aceste, cereri, ar fi că este destul faptul că se pun în cărțile de lectură bucăți din operele acestor scriitori.

Un banchet. Sâmbătă seara s'a dat la Capșa un banchet în onoarea noului ministru al domeniilor, Al. Constantinescu. Banchetul acesta, care a avut un caracter mai mult intim, a fost organizat de avocații Creditului Rural.

Pentru loteria Reuniunii Femeilor Române din Arad.

Arad, 23 Noevre.

Au sosit:

D-na *Hortenzia Pagubă* — Beiuș, un șorț național în stil bihorenesc.

D-na *Victoria Erdely* — Orăștie, trei perechi desăgei, admirabile țesături naționale, în culori originale, cu înflorituri de aur.

Reuniunea Femeilor din com. Hunedoara, un covoraș, țesătură națională, pe fond alb și o față de pernă, țesută ales, în culori roșu și albastru pe fond culoarea păunului. D-ra *Getta Hodoș*, un tablou pictat.

D-ra *Margot Hodoș*, două mijlocuri de masă în ajururi și o țaviță.

D-na *Letiția Oncu*, două covoare, țesătură națională, pe fond roșu; o față de masă de salon, pe duchesse galben cu broderii de aur, stil bănățenesc. Un mijloc de masă pe etamină albă, broderie gobelin, model original românesc.

Un paravan mic, pirogravură.

D-ra *Aurelia Păcurariu*, trei talere majolică, pictate.

D-ra *Lili Ardelean*, un fugar brodat și o țaviță.

D-na *Marilina Bocu*, o iie națională, pentru fetiță; o rochiță de pânză brodată, un șorț național, un mijloc de masă și un fugar, croșetate și brodate.

D-na *Maria Gligor* — *Baia de Criș* a trimis următoarele obiecte:

D-na *Maria Gligor* un ridicul, țesătură, motive românești.

D-na *Ana Trifan* un ștergar țesătură motive românești.

D-na *Vuța Rusca* un fugar pe etamină japoneză.

D-na *Veturia Roman* două acoperitoare pentru dulap de noapte, etamină japoneză.

D-l Dr. *Nerva Oncu* două ștergări, țesătură românească.

D-na *Ana Rusca* două ștergări țesătură românească.

D-na *Elvira Florea* — *Râșca*, un ridicul țesătură.

D-na *Maria Florea* — *Râșca* un ștergar cu motive originale de pe Valea Crișului.

D-na *Letiția Oncu* — *Râșca*, un ștergar țesătură românească.

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr, „Petrol“** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. —

După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o esplicare în limba română 2 cor.

Pistoni, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățânie a feței se depărtează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui **Kulka**. Prețul unei tegle 1 cor. **Săpun de crin** 1 cor. **Pudră de crin** în toate colorile 1.20 cor. **Preparate cosmetice** de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ a lui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** Nr. telef. 645.

D-na Victoria Oncu — Râșca, un ștergar țesătură românească.

D-na Minodora Jurca — Tebea, un ștergar, țesătură cu motive românești.

D-na Elisaveta Fărcaș — Ceeea, un ștergar, țesătură cu motive românești.

D-na Maria Lenca — Pâncota, un fugar, broderie pe pânză.

D-ra Lucia Lenca — Pâncota, un port-jurnal, broderie pe postav, un fugar cu ajur pe pânză românească.

Serbările inaugurale.

Arad, 23 Noembrie.

Apropiindu-se termenul de anunțare la serbările inaugurale, rugăm pentru ultima oară pe toți cei ce doresc a lua parte atât la actul inaugurării cât și la banchet și la festivalul Reuniunii femeilor române să b-nevoiască a ne anunța din vreme, altfel se pot expune a nu mai găsi bilete și eventual a nu afla locuințe prin hote'e.

Seara de cunoștință.

Vineri seară, la ora 8 va avea loc seara de cunoștință în sala mică dela otelul »Crucea albă«.

Bilete pentru audițiunea Reuniunii.

Bilete pentru audițiunea literară și musicală de Sămbătă, 27 c. se găsesc la »Librăria Tribunei« și la »Librăria diecezană« din strada Deák Ferencz.

Redacția noastră a primit deja anunțarea a o multime de persoane de distincțiune, dela noi și de dincolo. Doamna Maria Cosma, din Sibiu, veneratul nostru, șef al partidului național George Pop de Băsești, președintele clubului deputaților d. Teodor Mihali, cu doamna, d. Dr. Vasile Lucaciu, deputat, d. Dr. Aurel Vlad cu doamna, delegațiuni din partea ziarelor »Lupta«, »Gazeta Transilvaniei«, »Drapelul«, »Gazeta de Duminecă« etc. etc.

Tot astfel oaspeți distinși și plăcuți din regat.

Presă fraților noștri din regat va fi foarte frumos reprezentată. Cele două mari ziare »Adevărul« și »Universul« și-au anunțat deja reprezentanții lor.

Din partea »Adevărului« d. Constantin Mille, directorul, Ioan Rusu-Abrudeanu, redactor.

Din partea »Universului«: d. Dumitrescu-Câmpina, director și Ioan Popescu, redactor.

Presă noastră va reprezenta astfel:

»Drapelul«: Dr. V. Braniște, director, și Dr. Caius Brediceanu.

»Gazeta Transilvaniei«: Dr. Sever Dan.

»Gazeta de Duminecă«: Dr. Dionisie Stoica.

Celelalte ziare, deși s'au anunțat, nu ni-au trimis încă numele reprezentanților lor.

Gronică artistică.

»Viforul«. La 23 Noembrie se va reprezenta la Teatrul național din București pentru prima oară piesa Viforul a d-lui Delavrancea. În timpul din urmă s'a vorbit foarte mult despre această piesă, a cărei reprezentare o așteaptă cu nerăbdare toată lumea.

Prima reprezentație a acestei piese se dă în folosul policlinicii Regina Elisaveta.

Chestia naționalităților în consiliul de coroană.

Impăratul cere votul universal și rezolvirea chestiei naționalităților.

Noua fază a crizei.

Arad, 23 Noembrie.

Telegramele ce primim astăzi seara ne semnaleză un mare eveniment. Criza ungurească nu a putut fi rezolvită nici în consiliul de coroană de astăzi. De data asta nu rezistența și pretențiile ungurești, ci pretențiile ridicate de coroană formează greutatea unei înțelegeri între guvern și coroană.

După știrile ce primim, împăratul nu refuză numai concesiuni ungarilor, ci pe de-asupra formulează o nouă cerere din parte-i: rezolvirea chestiei naționalităților în sensul dreptății și al păcii și legiuirea votului universal.

Dacă știrile acestea se vor adevăra, și avem foarte multe cuvinte de a le da crezare, atunci ziua de azi înseamnă de sigur o dată istorică în evoluția Ungariei. După o lungă politică de întărire și sprijinire a egemoniei ungurești din partea coroanei, consiliul de coroană de azi ar fi începutul unei noi epoci în politica coroanei, a unei epoci de dreptate pentru mult încercatele și apăsatele națiuni nemaghiare din Ungaria. După 42 de ani de adâncă și mare nedreptate, de supremă împitare și persecuțiuni crâncene a naționalităților, popoarele nemaghiare ar vedea atunci în ziua de azi zorii unui lung așteptat viitor de dreptate și răsplătă a credinței lor.

Evenimentul acesta dă în același timp crizei ungurești un nou caracter și înseamnă începutul unei noi faze a ei. Dacă nu avem naivitatea de a crede că ea va aduce în mod subit o schimbare totală a sorții noastre, totuși avem cuvântul de a data începutul unei schimbări în bine, pe care noi nu am dorit-o numai, dar în a cărei venire am nădăjduit, în ciuda aparențelor înșelătoare, totdeauna în lunga noastră epocă de suferinți de 40 și mai bine de ani, cu toată hotărîrea și tăria pe care și-o dă convingerea unui eveniment necesar și inevitabil.

Această nouă și extraordinar de importantă fază a crizei va fi urmărită de sigur cu cel mai mare interes de toți românii de pretutindeni.

Consiliul de coroană.

Viena 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). Consiliul de coroană, care a avut azi loc a început la orele 11 înainte de masă și a durat până la ora unu fără un sfert. Consiliul prezidat de M. Sa a avut loc în sala de conferințe din palatul împărătesc Hofburg. Au asistat toți membrii guvernului ungar. Procesul verbal a fost luat de secretarul de stat Albin Márffy. După afirmațiunea sterotipă și seacă a corespondenței oficiale »în cursul consiliului s'au desbătut toate amănunțele complexului chestiunilor cari formează criza de astăzi«.

Rezultatul consiliului de coroană de azi.

Viena, 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). Precum aflui, rezultatul consiliului de coroană de azi este departe de a aduce rezultatele așteptate de unguri: pacea definitivă și numirea noului guvern. Se crezuse însă cel puțin că, miniștrii vor rămâne în Viena spre a reîncepe tratativele și dacă nu azi, zilele acestea se va aduce o hotărîre

definitivă în tratativele ce vor urma. Ziua de azi a adus însă o surpriză, căci miniștrii unguri nu au rămas în Viena, ci au plecat la Budapesta unde așteaptă dispozițiile împăratului.

Deși aceasta nu înseamnă o întrerupere a negocierilor, cu toate acestea faptul sare în ochi și arată că lucrurile nu stau bine pentru guvern. Se pare că tactica de amânări și trăgănări, întrebuițată de amândouă părțile, se va continua deci, pe cât se pare.

Impăratul cere rezolvirea chestiei naționalităților.

Viena, 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). »Fremdenblatt«, un ziar foarte bine informat, în ediția sa de astăzi seară afirmă că prin consiliul de azi situația s'a agravat. Cauza e că M. Sa împăratul a cerut legiuirea votului universal și rezolvirea chestiei naționalităților. Mai ales prințul moștenitor Francisc Ferdinand stăpânește pentru soluțiunea asta.

Ce zice arhiducele Francisc Ferdinand.

Budapesta, 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). După toate indiciile punctul de neînțelegere dintre coroană și guvern nu sânt pretențiunile ungurești, ci chestia votului universal. Arhiducele Francisc Ferdinand ar fi declarat categoric că dezvoltarea liniștită și pașnică a țării atârnă de votul universal. Aici se citează cuvintele arhiducelui Francisc Ferdinand, citate de »Tribuna« dăunăzi, pe cari însă presa ungurească abia azi le descopere:

»Ne am săturat cu politica lozincelor de 67 și 48. Trebuie inaugurată o nouă politică în cadrele dualismului cinstit, fără gânduri ascunse. Singurul mijloc ducător la acest scop e votul universal secret și direct. Se poate că această reformă să fi fost de prisos în Austria; în Ungaria însă ea trebuie neapărat făcută«.

D. Justh și naționalitățile.

Viena, 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). »Vaterland« de azi publică un articol intitulat »Justh și naționalitățile« primit din izvor particular, precum spune ziarul. Iată cuprinsul lui:

Pentru dezvoltarea împrejurărilor politice din Ungaria, atitudinea naționalităților va fi de mare însemnătate. Toate meșteșugurile de maghiarizare nu au putut schimba faptul că mai bine de jumătate din locuitorii țării ungurești nu vor să aibă de a face cu pretențiile guvernului unguresc. Pe naționalități le-a atins foarte grav faptul că la diferitele audiențe ale oamenilor politici unguri, șefii naționaliști au rămas desconsiderați. Coaliția viitoare va reprezenta un regim Andrassy—Kossuth. Dar asociația asta nu va putea, după toată probabilitatea, să obțină majoritatea la alegeri. Justh și amicii săi se pregătesc de acuma pentru campania electorală, care nu va întârzia mult. Și aci ne izbește de un lucru: naționalitățile vor merge cu Justh. Precum aflăm atât din cercuri românești, cât și din cele slovacești, din partea naționalităților se proiectează o alianță electorală cu Justh. Justh e în primul loc aderentul votului universal, apoi vrea să rupă cu regimul brutal de până acuma și dorește o pace între unguri și naționalități.

În clubul naționaliștilor s'a povestit zilele acestea o declarație a lui Justh care glăsuiește astfel: Trebuie să facem ca viața naționalităților să fie suferibilă în Ungaria

și să le împiedicăm de a și îndrepta privirile către Viena ori către București. Putem cu sufletul liniștit să cferim naționalităților o anumită *autonomie națională*, dar trebuie să le convingem deplin că este și în interesul lor ca să se păstreze neatârnată Ungariei față cu Austria.

Din Viena și așa vin promisiuni demagogice. Dacă noi ungurii vom înlătura orice nedreptate față cu naționalitățile, atunci toate încercările de a sumuța naționalitățile asupra noastră vor fi anihilate.

»Vaterland« adaugă că e datoria tuturor amicilor onestii ai imperiului de a urmări cu foarte mare atențiune naționalitățile, căci ele pot de fapt, să înriurească pe viitor în mod foarte critic mersul crizei ungare.

Presa liberală pentru Kossuth.

Viena, 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). Ziarele liberale de aci laudă foarte mult discursul de ieriși lui Kossuth în fața alegătorilor din Czegled. — Ele nu se sfiesc a-l proclama de mare bărbat politic.

O declarație a dlui Kossuth

Viena 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). Ieșind dela consiliul de azi de coroană d. Kossuth a d. clarat că el a durat 1%, de ceasuri și că nu s'a luat o hotărîre definitivă.

Wekerle la împăratul.

Viena 23 Nov. (Dela corespondentul nostru). După consiliul de coroană primul ministru d. Wekerle a fost primit în audiență deosebită la M. Sa împăratul.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Criza în Austria.

Viena, 23 Noembrie. Uniunea națională germană a ținut azi ședință în care s'au stabilit punctele înțelegerii între cehi și germani. S'a cerut admiterea întregului budget cerut de cehi, înainte de a intra în tratative asupra remanierei așa, că sunt speranțe, că în ședința de mâine a Reichsrathului se va începe rezolvarea crizei.

În aceeași ședință s'a discutat și chestia universității din Cernăuți. Au decis să lupte pentru *caracterul strict german* al universității și să nu se permită cursuri române ori rutene.

Uniunea s'a declarat apoi contra reformei electorale votate de dietă.

Conflictul americano-nicaraguan.

New York, 22 Nov. Plenipotentul Nicaragueli a cerut o audiență la ministrul de externe american, pentru a-i da explicații în privința persecuțiilor contra americanilor din Nicaragua, a fost însă respins de acesta.

Ministrul plenipotențiar al Americii în Nicaragua a trimis președintelui acestei Republici, Zelaya, o telegramă, se crede un ultimatum, pentru a face ordine.

Numeroase vase de război încărcate cu trupe sânt gata de plecare spre Nicaragua. Se așteaptă numai un aviz telegrafic din partea plenipotentului american și trupele vor porni.

O sută de cetățeni americani stau arestați. Sânt temeri, că ei vor fi condamnați la moarte, cece ar provoca imediat războiul.

New York, 23 Noembrie. Vaporul »Viksborg« a sosit la Corinto; vaporul »Desmolnes« a ancorat la Greytown. Amândouă sânt în drum spre Nicaragua.

Probabil să izbucnească un conflict serios între cele două state americane.

Țarul și Finlandezii.

Viena, 23 Nov. Țarul a decis să se interzică pe viitor finlandezilor de a trimite delegații oficiali la congrese, expoziții, ori serbări internaționale cu caracter politic, finlandezii pot participa ca particulari fiind siliți în acest caz a se alipi la reprezentanții ruși.

Când nu vor participa rușii va fi interzis și finlandezilor să participe.

Primar socialist în Copenhaga.

Copenhaga, 23 Nov. Astăzi s'a făcut aci alegerea de primar al orașului. Consiliul comunal a ales pe socialistul Knudsen.

Dublarea liniei transsiberiene.

New York, 22 Nov. Guvernul american a decis formarea unui sindicat american, pentru dublarea liniei transsiberiene.

Antagonismul italo-austriac.

Bologna, 23 Nov. Profesorul Paletti dela universitatea de aici a ținut ex-catedra o vorbire fulminantă împotriva Austriei. A sfătuit tineretul să se pregătească în secret pentru război încontra Austriacilor, așa, cum s'au pregătit japonezii împotriva Rușilor. Paletti a terminat cu cuvintele, *că generația tânără are datoria de onoare de a recuceri teritoriul răpit patriei mume.*

Discursul face senzație mai ales în urma casului Asinari.

Mișcare în armata grecească.

Atena, 23 Noembrie. Din cauza limitei de vârstă, au fost siliți să părăsiască armata 20 de locotenenți coloneli, 32 de majori și 15 căpitani.

Colonelul Zorbas, care încă ar fi căzut în această categorie, a fost avansat la rangul de general, se vede în urma serviciilor făcute cu ocazia războaielor.

Vulcanul de de insulele Canarice.

Teneriffa, 23 Nov. Lava aruncată de vulcanul Teneriffa a înaintat în cursul său încă un kilometru. Inginerii declară, că nu e nici un pericol pentru populație, totuși autoritățile au cerut armata, ca să dea mână de ajutor la lucrările de salvare.

S'au și început trimiterea ajutoarelor.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 23 Noembrie n. 1909.

Aeroplanul Vlaicu.

Din București ni-se anunță următoarele:

D. general Crăiniceanu, noul ministru de războiu, în complect acord cu d. Ionel Brătianu, președintele consiliului de miniștri, a regulat ieri în mod definitiv situația inginerului de peste munți d. Aurel Vlaicu în chestia construirii aparatului său de zburat.

D. inginer Vlaicu a fost angajat ieri ca inginer la arsenalul armatei, unde i-se va pune la dispoziție un atelier special, dându-i-se în acelaș timp toate mijloacele necesare pentru construcția aeroplanului, invenție proprie a sa.

E locul să amintim aci că de astădată statul nostru a procedat în mod foarte serios și sever până ce s'a hotărât să acorde protecția sa acestei descoperiri românești. Într'adevăr atât d. Ionel Brătianu cât și ministerele de războiu și de lucrări publice n'au voit să auză de o încurajare din partea statului până nu s'au asigurat, prin oameni competenți și speciali, de toate garanțiile de seriozitate tehnică pe cari le prezintă aparatul Vlaicu.

Numai după ce oamenii competenți și pricepuți în chestiile tehnice, ca d-nii Alex. Cottescu, directorul căilor ferate și locot.-colonel D. Ilescu, șeful statului major al corpului II de armată, au văzut și studiat planurile și desaturile aparatului dlui inginer Vlaicu, căruia n'au omis a-i cere explicațiuni asupra celor mai mici detalii tehnice, d. Ionel Brătianu, care a fost avizat prin rapoarte verbale, făcute de d-nii Cottescu și Ilescu, a promis sprijinul guvernului român pentru înfăptuirea invenției modestului, dar talentatului inginer român Vlaicu.

Rezistând acestui rigid purgatoriu de formalități examinatorii, care în viitor va fi aplicat și altor inventatorii, cari vor cere concursul statului român, inginerul Vlaicu a dovedit că aparatul său este rodul unor înclungate și aprofunde experiențe și cunoștințe tehnice, grație cărora numai, guvernul nostru s'a hotărât să i pună totul la dispoziție pentru realizarea descoperirii sale.

Suntem siguri că azi direcția actuală a arsenalului, care numără ofițeri distinși și de valoare, va saluta cu bucurie și satisfacție intrarea dlui Aurel Vlaicu în cadrele inginerilor săi.

— **Nouă membre fondatoare la Reuniunea femeilor din Arad.** La Reuniunea Femeilor române din Arad s'au mai înscris următoarele:

D-na Maria Chera — Cermei, membră fondatoare Cor. 100—

D-na Zenușa Popovici — Cermei, membră fondatoare, » 100—

D. șoara Zenușa Popovici își însoțește suma cu niște rîndurile atât de draguțe, încât merită să fie reproduse pentru plasticitatea în care exprimă simțirea puternică și frumoasă a tinereții fete. Scrisoarea adresată d-nei Mariilina Bocu sună astfel:

Scumpă Tușică. Cu poșta de azi am expediat câteva obiecte pentru loterie, covorul îl trimite mama, iar perinița și fulgarele eu.

Avînd o bună ocaziune, spre a-mi arăta iubirea de neam, m'am hotărît ca și eu, cu toate că sînt numai o copilă încă, să mă înscriu, ca membră fondatoare cu 100 cor., numai dacă voi putea fi primită?

Rog pe Tatăl ceresc să planteze în inimile romîncelor noastre zelul însuflețirii pentru tot ce este național și acum cu ocaziunea aceasta să grăbească fie care ași împlini o sfîntă datorință, sprijinind, după putință, acest scop, ca în scurt timp, fetițele romîne să poată primi creșterea într'un institut aranjat nu pompos, dar prevăzut cu toate cele trebuincioase, unde viitoarele romînce, vor fi îngrijite cu mai multă pază și iubire ca în școlile străine.

Rog deci să ne însemnați, pe mama și pe mine cu cîte 100 de cor. ca membre fondatoare.

Nici acum nu îndrănesc a promite, că vom lua parte la concert, fiindcă tata, de opt zile e în pat și e foarte slab încă, dar cu toate acestea sperăm că se va ridica și vom putea participa, ce foarte mult dorim. Pe tata l-a mihnit foarte mult vestea tristă despre boala d-lui Velici.

Cermei, 22 Noembrie, iubitoare nepoată Zenușa.

Colecta d-nei Ana Terențiu din Satmar-Nemeti.

Ana Terențiu 2 cor., d-na Maria Barbu 15 cor., Dr. Carol Barbu 2 cor., N. N. 2 cor., Ion Papp 3 cor., Romul Marchiș 6 cor., Augustin Fași 10 co-roane total Cor. 40.—

Suma totală Cor. 240.—

— **D. Mihai Velici grav bolnav.** Aflăm cu adînc regret, că veneratul nostru șef al partidului național din comitat, d. Mihai Velici, se află de vre-o câteva zile grav bolnav. Vestea ne-a atins foarte dureros,

căci nenorocirea care l-a isbit, a venit ca un fulger să ni-l doboară dintr'odată.

Sântem adânc mâhniți de tragicul, nesfârșit de dureros al iubitului și veneratului nostru șef și-i urâm din tot sufletul o grabnică ameliorare.

— **Chiverniseala românească?** Ni-se scrie din Caransebeș: A trecut peste un an și un sfert dela moartea generosului episcop Popea. Din toată averea sa s'a format, cum se știe o fundațiune grandioasă, numai doi mândri arapi, adevărați carosieri, s'au reținut până ieri-alaltăieri când soarta vru să fie și ei aduși la dobă. Cu o bagatelă de 700 cor. au trecut caii neuitatului episcop în proprietate străină.

Nu ne fimem de pânura acelora, cari văd în afacerea aceasta un fapt de egoism urit și de bucurie răutăcioasă, însă fiind bătaoare la ochi pripa deosebită ce s'a arătat la vânzarea cailor, neașteptându-se alegerea a treia pentru vlădicie, de care ne despart numai câteva zile, sântem îndreptățiți și mai vartos pentru că e vorba de o moștenire a diecezei, să cerem dela cei din actuala cârmă ai diecezei deslușiri în chestie.

Una e cert, caii s'au putut vinde la timpul său, poate pentru o sumă îndoită, și de s'ar fi așteptat mai câteva săptămâni nici noul episcop n'ar fi ezitat a plăti suma aceasta fiind, cum am amintit caii în toată privința de o deosebită valoare. Și nu merită noul episcop, fie el oricine, prevenirea asta?

Cu toate că sântem obișnuiți de a vedea pe conducătorii diecezei cum se apără în arena publică în graiul peștelui, am desvâlit aceasta mică pildă de o rară chiverniseală, în dorul sincer ca diecezani Caransebeșului să fie luminați.

— **Țarul se pasionează pentru aviațiune.** Sborurile aviatului francez Guyot pe monoplanul său Blériot la Petersburg au fost primite de poporația întreagă cu un entuziasm indescriptibil. Ele au trezit și în gândul Țarului dorința de a asista la încercările lui. Guyot avuse mari anevoințe de a obține îngăduința de a executa încercările sale și chiar autorizarea i-a fost retrasă. Dar cum probabil el va fi cel dintii de a se ridica în fața Țarului, acum toate pedicile au fost înlăturate, suveranul dorind să examineze diferitele sisteme. Pentru aceasta s'au invitat și alți francezi ca să vie și cu alte aparate decât monoplanul Blériot.

Pe cât se pare, guvernul rus printr'o instinctivă teamă de tot ce este progres, caută să facă greutăți aviațiunii, în credința ridicolă că va putea împiedica acest nou triumf al geniului omenesc, dar de data asta capul reacțiunii rusești însuși Țarul a dovedit mai mult liberalism decât uneltele sale.

— **Hymen.** Romulus Ciocan, absolvent de teologie și domnișoara Aurelia Morariu își anunță celebrarea cununiei, care se va face în 12/25 Noembrie a. c. la orele 2 după amiază în biserica greco-orientală din Săscior.

— **Silvia Jourca și Sofron Roșca** — logodiți. Rășinar—Sibiu, 21 Noembrie 1909.

— **Succesele aviațiunii.** Ni-se telegrafiază din Viena, că profesorul Lang a arătat un aeroplan fără motor, cu care a făcut 18 kilometri pe oră. Noul aparat a făcut senzație în cercurile sportiste.

— **Afacerea otrăvirilor din Viena.** Ni-se telegrafiază din Viena: Afacerea pilulelor de cyanură de potaș continuă să excite curiozitatea publicului.

Astăzi funcționara dela poștă a declarat, că-și amintește de persoana, care a adus scrisorile cu pilulele și a descris-o perfect.

Pare însă că aceasta este mai mult o isterică, care inventează totul, căci alți funcționari ai porței nu știu nimic de acest caz. Poliția a descoperit trei urme favorabile cercetărilor. Până în prezent nu se știe nimic pozitiv.

S'a pus un premiu de 2000 de coroane care va fi oferit aceluia, care va fi în stare să dea indicii mai exacte pentru descoperirea criminalului.

— **Condamnarea unui senator.** Ni-se telegrafiază din Paris: Ex-senatorul Avrand a fost astăzi condamnat la zece ani de închisoare pen-

tru defraudare. El lua bani dela alegători supt pretext, că-i întrebuințează în speculațiuni, apoi îi cheltuia în chefuri. Sentința a fost primită cu aplauze.

— **Femeie de 120 de ani.** Citim în »Telegr. Rom.«: Ni-se scrie, că în comuna Răchita trăiește văduva Ioan Stănilă, născută Duvlea, în etate de peste 120 de ani. Matriculele botezaților de pe vremea când ea s'a născut, lipsesc, cu adevărat, dar s'a găsit în matriculele morților o soră a ei mai mică, decedată la anul 1828, în etate de 38 de ani. De-aci se deduce că bătrâna Ioana trebuie să aibă astăzi 120 de ani împliniți. Oamenii bătrâni din comună spun, că tot așa bătrână au pomenit-o pe baba Ioana, care e deplin sănătoasă, veselă, cântă și face glume, iar câte odată povestește despre turci și despre luptele cu ei, așa cum le știe dela moșul ei, dela care a învățat și carte. Povestește multe despre mănăstirea de pe hotarul comunei Cioara, și despre călugărul Macarie, care pribegia prin comunele vecine, după ce domnul de pământ a dăruit mănăstirea.

— **Defraudări militare în Rusia.** O telegramă din Petersburg ne anunță: Cercetările senatorului Gerin se continuă cu multă insistență. S'au descoperit până în prezent la intendanțiu Moscovei furturi cari ating suma de zece milioane de ruble anual. În timpul războiului s'au furat numai aci 25 milioane de ruble.

Fraudele descoperite până în prezent se urcă la suma de 100 milioane. Numărul acuzațiilor până acum este de 130 dintre cari patru coloneli.

— **Averea ex-sultanului.** Se știe, că după detronarea sultanului, guvernul a căutat să afle unde este depusă averea lui Abdul Hamid, care era apreciată la sume colosale și s'au dat peste o mulțime de depozite la toate băncile mari din străinătate.

Depozitele acestea au fost retrase la cererea guvernului de însuși sultanul, a mai rămas numai suma de 16 milioane de franci în păstrare la »Deutsche Bank« din Berlin, deoarece la ridicarea acestei sume se cereau unele formalități care nu s'au putut încă îndeplini.

Anume se stipulase în condițiile de ridicare, că depozitul acesta nu se poate delibera decât contra iscăliturii sultanului însoțită de un sigil special, — dela care avea și »D. B. K.« un duplicat. Sigilul în urma dezordinelor din vara trecută s'a pierdut, iar »Deutsche Bank« refuză să elibereze banii.

În urma acestui refuz ex-sultanul a încredințat afacerea unui avocat din Berlin care va prezenta întreagă chestia înaintea tribunalului.

— **Catastrofa minieră din Cherry.** O telegramă din Londra ne anunță: Cablul de astăzi aduce știrea din America, că până în prezent s'au scos 37 de cadavre și nici un muncitor viu. Lipsesc până în prezent 198 de oameni.

Proprietarii de mine se spune, că sânt de o ferocitate animalică.

— **Prințul Greciei în Germania.** Se anunță din Frankfurt că prințul de coroană al Greciei Constantin a luat aci locuință pentru toată iarna împreună cu familia.

x **Săpunul Schicht?** Trei lucruri sânt de observat la cumpărarea săpunului: folosul, prețul și greutatea. Săpunul cel mai scump nu este și cel mai bun: cu deosebire săpunul de vacă dio străinătate, care prin importul mare se tot scumpește, rugăm deci onoratul public din țară să nu dea prețuri cu adevărat fantastice pentru marfa ce prin nimic nu o merită aceasta. Este știut și adevărată zicală, că săpunul cel mai ieftin este și cel mai scump, pentru curățește rău și afară de aceia prin materiile scricăcioase din cari e compus ruinează albiturile.

— **Cel mai bun loc de târguiești de parfumi, săpunuri, perii de dinți, prafuri de dinți, ape de gură, prafuri pentru dame, cremă de obraji, cosmeticiuri, spongii și instrumente de gumă.** Totfelul de instrumente medicale și pentru moașe, la farmacia lui *Burger Frigyes* cu firma »la un corn« în *Kolozsvár*.

x **Spiritul Hungaria** este cel mai probat spirit contra reumei. Prețul 1 cor. Balsamul contra degerăturii face se înceteze chiar și degerătura cea mai învechită. Se ține 1 cor.

Se află de vânzare exclusiv la: Drogueria »Angyal« a lui *Fekete Mihály* în *Murás-Osorheiu* — *Marosvásárhely*.

Sport.

În jurul clubului de gimnastică din Arad. Deoarece s'au luat dispozițiile necesare pentru închirierea sălei de gimnastică, finerimea este invitată pe mâine seară 24, j c. la șase ceasuri, la o constătuire în localul unde să țin probele de cântări.

De data aceasta se vor face în mod definitiv înscrierile, așa încât este în interesul fiecăruia, să se prezinte la vreme.

Acei dintre domni, care nu se vor p tea prezenta fiind împiedecați, sânt rugați a înscrie pentru prietenii lor să-i înscrie, pentru a stabili odată numărul celor înscriși și în felul acesta a putea fixa cheltuielile necesare.

Economie.

Magazin de bucate. »Tovărășia«, foaia economică din Orăștie, vestește că banca »Agricola« din Hunedoara în înțelegere cu »Zlăgneana« au făcut un mare magazin de bucate în orașul Zlagna. Acest magazin de bucate va scuti pe moși și pe alți oameni din Munții Apuseni, să mai facă drumuri grele și lungi până la Aiud, Blaj, Ludoș și alte piețe de bucate. Cu negoțul de bucate pentru țărâtime se mai ocupă »Grănișterul« din Dobru, »Tovărășia agricolă«, din Sebeșul-săsesc și alte bănci.

Piața grânelor din Arad.

20 Noembrie 1909.

S'a vândut azi:

grâu 1000 mm.	14.——14.30
orz 100 mm.	9.10—9.20
ovăs 100 mm.	7.——7.10
secară 100 mm.	6.70—80
păpușoi 800 mm.	5.50—60

Prețurile sunt scoțite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 20 Noembrie 1909.

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul:

Griu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. — Hl.
Din comitatul Albei — —	28 » 80—29 » 80 »
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 » 90 «
Bănățânesc — — — — —	28 « 95—29 » 90 «
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 » 80 «
Secară de calitate I. — —	19 » 75—20 » 05 »
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 » 65 «
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—14 » 95 «
Ovăs de calitate I. — — —	15 » 70—16 » — «
Ovăs de calitate a II. — —	15 » 40—15 » 60 «
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 » — «

Emulsiunea Scott

vindecă orice boale de piele, umflături și răni învechite provenite din anemie.

„Emulsiunea Scott“

este compusă din materiile cele mai curate, cari o fac foarte plăcută și gustoasă, prin ce aceasta este foarte căutată și renumită.

Prețul unui flacon original 2 cor. 50 fil.

Se capătă dela toate farmaciile. 5

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

CONCURS.

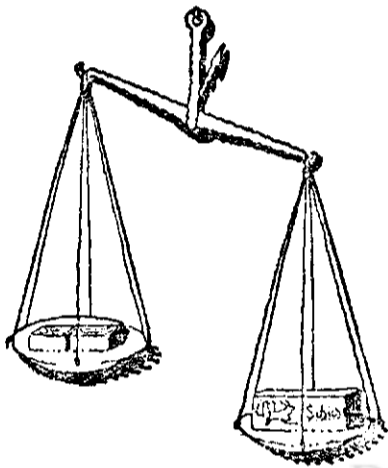
Institutul „Ústredná bank“ ucastinny spolok“ Budapesta, V., Sas u. 24. publica concurs pentru postul de **practisant.**

Put reflecta absolvenții vreunei școli comerciale, cari au praxa în corespondența română și maghiară. Cererile să se trimită la adresa de mai sus.

Candidat de avocat

cu praxă deplină,

știe conduce cancelaria de sine, scrie și vorbește perfect românește, germanește, și ungurește, cearcă aplicare în cancelarie advocațională. Adresa la administrația acestui ziar.

La cumpărarea săpunului să se caute

**Bunetea,
Prețul și
Greutatea.**

**Săpunul-
Schicht.**

Este nelntrecut de ori-ce alt săpun din lume în privința însușirilor bune, curățenia, puterea solubilă, bunătatea ce posedă și ieftinătatea.

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seghedin (Szeged), Laudon u. 9

Primește: curățirea și văpsirea hainelor bărbătești, femelești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat

cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf.

Comandele din provincă să efectueșc imediat și prompt.

Dosa Farkas

fabricant de biliard

Kolozsvár, Vesselényi Miklos-u. 7.

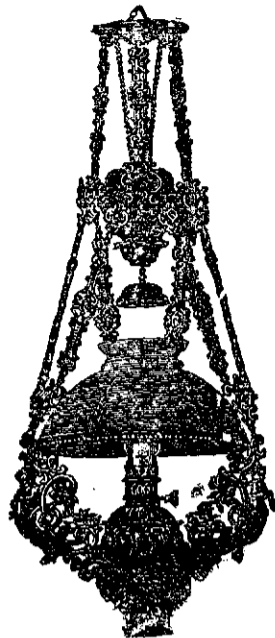

Depozit de biliard gata Pregătesc mese de biliard și le reparam

atât în oraș, cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard** (daco), **chiulele de biliard** de bansolin și fildeş (os de elefant), apoi: **cretă, piele de biliard**, și orice alte lucruri trebuincioase. Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

INȘTIINȚARE.

Din cauza aglomerației mari din magazin se poate căpăta cu prețuri nespuse de mici cei mai noi și mai frumoși articli de sticlă, porțelan și pentru spălat.

Mare asortiment de **lampo de atârnat și de masă.**

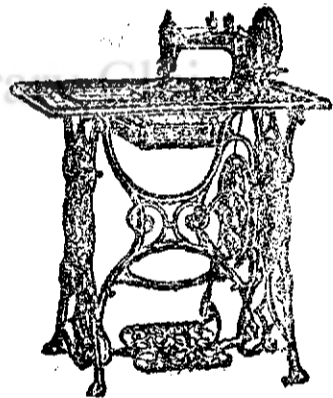
Cea mai ieftină sursă de cumpărat obiecte de lux (figuri).

Obiecte de lux, din argint de China și aplacc, obiecte de masă de prima calitate. Foarte mare asortiment de **cadre**, din totdeauna se află în magazin peste 400 de mustre nouă și executate cu gust.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20. (Palatul Fischer Eliz). Telefon pentru comitat și oraș Nr. 568.

STANN EDE succesor RESCH FERENCZ,

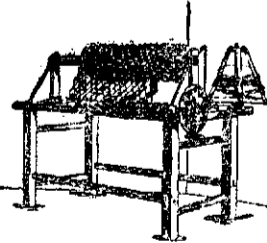
atelier de mașini de cusut și biciclete în **TEMESVAR, strada Merczi 4.**

Are magazin de mașini de cusut **PFAPP** de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de **Goarne.** Prețurile se pot solvi și în rate.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon. Telefon nr. 45. — **Preț curent gratuit.** —

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenoci; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— **Primlucrător mijlocesc.** —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimit gratis și franco. **Premiat la 6 expoziții.**

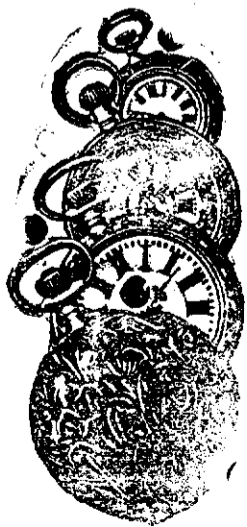
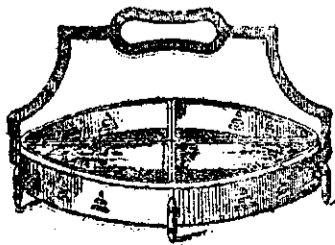
Cea mai convenabilă sursă de cumpărat este prăvălia de oroloage și giuvaergicale

HEGYESI

LUGOȘ, Izabella-tér (Palatul băncii) („POPORUL“). Telefon nr. 202.

Mare depozit de oroloage »OMEGA« veritabil și **SCHAFFHAUSEN** de aur și argint, **obiecte pentru masă de argint greu** veritabil și din argint de China precum și obiecte de lux. Mare asortiment de **cadouri ocazionale.** — Prețuri ieftine.

Roagă sprijinul onor. public cu deosebită stimă **Hegyesi,** giuvaergiu.

Fondat la 1879.

Telefon 107-14.

Bittner Jánosfabricator de articole bisericești din aur
— argint și din tot felul de metale. —

Recomandă în atenția onor. preoșimi
*monumentalele sale obiecte bisericești
originale și în stil curat, precum și
auritura și argintătura executată prin
foc și nefalsificată. Auritură prin
— — foc de la 21 cor. în sus. — —*

Fabrica:

Budaposta IX., Lónyay-utca 23.

La dorință escurgem la fața locului.

Catalog mare și ilustrat trimitem gratis
și franco.

Telefon 184.

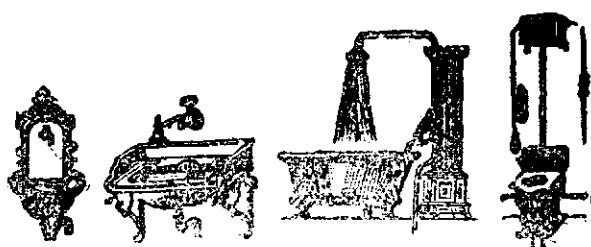
Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

CARL PIFFL Prima fabrică de
obiecte de metal

Timișoara-Elisabetln. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

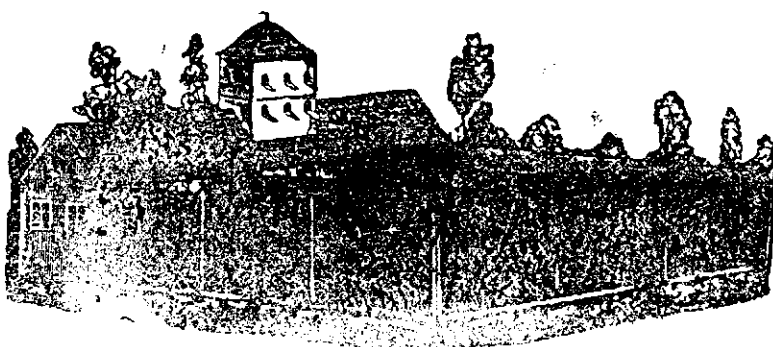
Recomandă obiec-
tele sale foarte fru-
mose și solide de
tinichigierie și
anume: vane de
scăldat, de șezut
și pentru copii, —
scaune pentru scăldat
încălzitoare și vane

de scăldat după cel
mai bun sistem (sistem
propriu). Lăzi pentru
lomne și pentru căr-
buni și alte obiecte de
metal: precum ciu-
bere, ulcioare și câni.
Catalog de prețuri
la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei
și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conducător pentru apă, aranjări pentru
— — baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicul se primește cu condițiuni foarte bune.

Neubauer Jánosfabricant de funii, țesături, de grilajuri, de site și saltele de sârmă.
DEBRECZEN.

Recomandă preparatele sale de
sârmă ca: țesături de sârmă din
aramă fer și ține are în depozit
pentru mori fabrici și scopuri
agricole. Recomandă și de ven-
tilat sistem Bachler. Pregătește
țesături de mână și fabrică la în-
grădit de grădini, curți de galte,
sita de sârmă cu ramă de fer la lu-
crări de pământ, nisip, petriș ș. a.
Apărătoare de scântei la lo-
comotive, mori și coșuri de
fabrici. Somiere elastice pentru
pat pe staluri de fer și lemn. Cu
un cuvânt tot felul de lucrări ce
se țin de această branșă.

CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

Mi-am instalat în Sibiu, pe Bulevardul-mare nr. 20, pe
lângă șpițeria mea ca și un despărțământ special o

mare prăjitorie de cafea

și moară de măcinat cu putere electrică.

Totodată am onoare a încunoștința st. doamne, că

mixturile de cafea

semnate mai jos — sunt prăjite proaspăt, zilnic se amestecă
cu specialitate, așa că mă aflu în plăcuta pozițiune să expediez
nu numai **cafeaua de calitate excelentă** ci și
cu **prețurile cele mai ieftine**, ca astfel on. mei mușterii să
fie deplin mulțumiți.

Mixtura	A.	1	klgr.	Cor.	2.80
"	B.	1	"	"	3.20
"	C.	1	"	"	3.60
"	D.	1	"	"	4.—
"	E.	1	"	"	4.40
"	F.	1	"	"	4.80

prăjite
deschis sau
întunecat.

La dorință
măcinate
proaspăt.

Mai încolo mare asortiment de cafea nearsă cu prețuri
foarte ieftine.

La comande de peste 3 klgr. — chiar și soiuri diferite —
rebenific jumătate din porto poștal.

Cu distinsă stimă:

Ludvig Fuchs.

Sibiu — Nagyszeben.

Telefon 149 și 227. — Telefon 149 și 227.

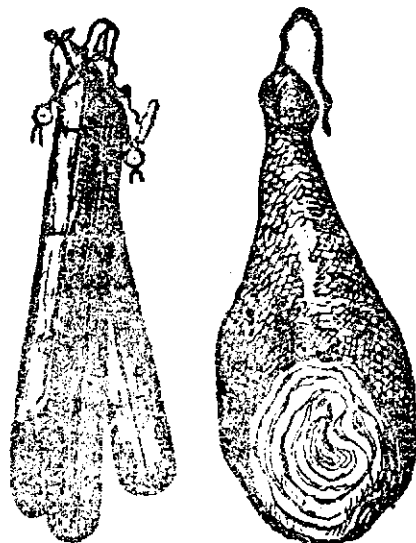
Frații Lászlóczki din Cluj

aduc la cunoștință că cărnăria veche de 40 ani, au
mărit-o și au provăz-it-o cu instalație electrică. Re-
comandă specialitățile de prima calitate de

**cârnaș din Cluj, slănină și
articii de cărnărie,**

precum: slănină fină (Kaiserfleisch), slănină cu
aiu, cărnaș, carmanadă, șuncă, limbă; în se-
zonul de iarnă

cârtaboș de Cluj
și sîngerete; spe-
cialități de câr-
taboș și cărnași,
pastete și rânză
de porc umplută,
slănină pentru
muncitori în can-
titate peste 25 kg.;
în fine untură cu-
rată de porc to-
pită în vase.

La comande mari
și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic.

Cu catalog de prețuri sau cu informațiuni servim bucuroși. — Adresa:

FRATII LÁSZLÓCZKY fabrică de
cârnărie -
Cluj - Kolozsvár.

COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE VARGA ȘI NAGY

în ORADEA-MARE—NAGYVARAD.

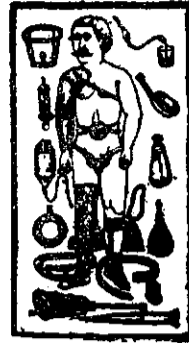
Colorează și curețește tot felul de vestimente preoțești, bărbătești, de dame, blouse de mătăasă, costume de batist, draperii la ferestre, și mantale de piele. Dantele și panglici de mătăasă după modele dorite.

În caz de doliu, ori ce vestmânt în mod excepțional se colorează negru.

Depositul nostru e în Nagyvárad, Szt.-János u. 48.
Întreprinderea: Fekete sas palota, pasagè 26.

Vitárius Şándor

Recomandă în atențiunea dlor medici și a onor. public prăvălia sa provăzută cu tot felul de bandage artificiale. — Ține în magazin cârje mecanice, picioare și mâni artificiale, bandage pentru hernie și pântece, cari sunt mai bune și mai corespunzătoare timpului prezent. — Toate în

măiestru de mănuserii și bandage în Debreczen, Szent Anna-utca 1.
O experiență câștigată pe terenul Ortopediei în primele fabrici speciale ca cele din Frankfurt, Hamburg, Bruxelles, Viena și Berna, mă pun în plăcuta poziție, ca pe on. musterii, să-i pot servi și la cele mai ginvașe și complicate ordine și pretenziuni medicale.
Mănuși, și tot felul de instrumente din piele și cauciuc pentru îngrijirea bolnavilor, din cea mai bună calitate, și pe lângă prețurile cele mai ieftine.
Specialități de gumă veritabile americane și franceze „Grizelda”, „Salome” „Kleopatra”. Pessarii. Toate acestea, plățibile și în mărci, se expediază subț cea mai strictă discrețiune cu prețuri ieftine.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia :: Debreczen :: farmacia ::
clat. :: „Arany egyszaru”

Numai există reumă!

Cine voește să soape de ori-ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Hajdusági
Bajuszporok.

MUSTAȚA E FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materii neunsuroasă. Efectul se vede foarte întă și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borean 50 fill. Prin poștă se trimite numai 3 boreane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gra!

Medicament
pentru văpsirea
părului.

În enluri blond, brunet sau negru. Efect la moment
O singură vopsire e de ajuns, ca părul să rămână
în o lună să alba culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și se culoare 4 cor.

Telefon.

Serviciu punctual.

Mare asortiment de cununi! Deschidere de florărie nouă!

Am onoare a avisa on. public, că am deschis o
florărie modernă
în Arad, Boros Béni-tér nr. 1. (în casa dlui
Dr. Ispravnic) unde on. public va fi servit foarte bine
în toate ramurile grădinăriei moderne.

— Comandele din provincă se execută prompt. —
Grădinăria: Arad, str. Török Gábor nr. 7.

Roagă sprijinul on. public, cu deosebită stimă:

LACZINA VENCZEL,
grădinar specialist și comercial.

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină
sursă de cumpărat
a totfelul de oro-
loage de buzunar
și de părete și oro-
loage deșteptă-
toare, precum și
articlii optici.

Prăvălie de o-
biecte de aur și ar-
gint signate oficios.

Inele de logod-
nă după măsură.

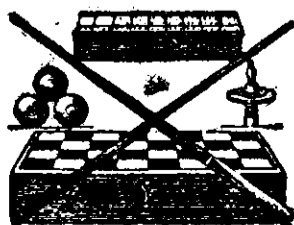
Toate lucrările
de bransa aceasta
se execută cu spe-
cialitate, garanță și
cu prețuri ieftine.

Weisz Géza

fabrică de dacuri pt. biliarde, cheiuri și bile pt. biliarde
Budapesta VII, strada Akácza Nr. 61.

Pregătește tot felul de cheiuri și bile verit.
de fildeș, ține în depozit cele mai bune che-
iuri, bile veritabile de fildeș, șacuri, do-
mino, bile „Lignum Sanctum” și păjnuși
de lemn de carpin.

Primește spre repa-
rare cheiuri și bile de
fildeș și ambră cu
prețuri moderate pe
lângă executare solidă
și cu punctualitate.

Prima fabrică ardeleană de calapode pentru
pantofari și cizmari a lui

GEORGE UHRIN, Brassó

Korház-utca 66.

Se recomandă în atențiunea tuturor pantofarilor, cizmarilor și
comersanților ca pregătiți de cele mai bune și solide calapode
din lemn uscat și foarte trainic, după toate modelele în formă
frumoasă; nu altoum și pen ru picioare bolnave. La comandele
din provincă să se
alături un pantof
ori o cizmă.

Comandele din pro-
vincă se execută
foarte grabnic. —

Fondat la 1879.

Telefon 107-14.

Bittner Jánosfabricator de articole bisericesti din aur
— argint și din tot felul de metale. —

Recomandă în atenția onor. preoțimi **monumentalele sale obiecte bisericesti originale și în stil curat** precum și auritura și argintătura executată prin foc și nefalsificată. Auritura prin foc — foc dela 21 cor. în sus.

Fabrica:

Budaposta IX., Lónyay-utca 23.

La dorință escurgem la fața locului.

Catalog mare și ilustrat trimitem gratis și franco.

Telefon 184.

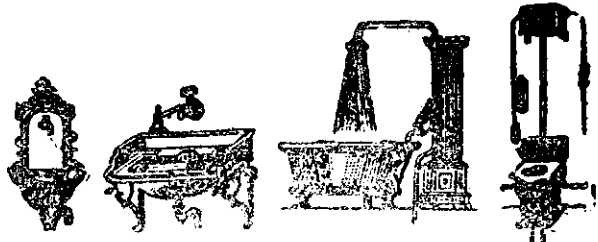
Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

CARL PIFFL Prima fabrică de obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

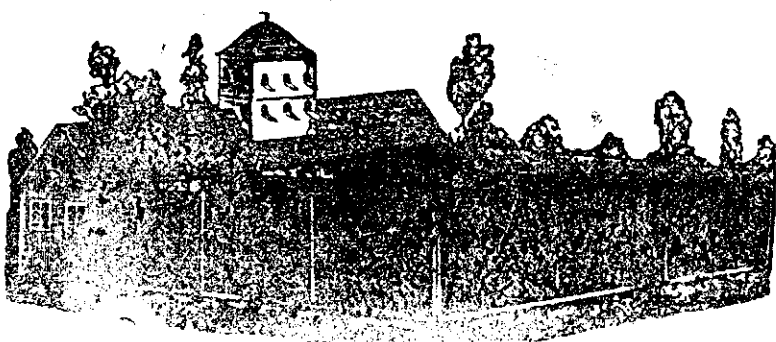
Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de sezut și pentru copii, — scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru căr-buni și alte obiecte de metal: precum ciubere, ulcioare și câni. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conduc pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicii se primesc cu condiții foarte bune.

Neubauer Jánosfabricant de funii, țesături, de grilajuri, de site și saltele de sârmă.
DEBRECZEN.

Recomandă preparatele sale de sârmă ca: țesături de sârmă din aramă fer și ține are în depozit pentru mori fabrici și scopuri agricole. Recomandă și sistemul ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la în-grădit de grădini, curți de gâlțe, sită de sârmă cu ramă de fer la lucrări de pământ, nisip, petriș ș. a. Apărătoare de scântei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice pentru pat pe staluri de fer și lemn. Cu un cuvânt tot felul de lucrări ce se țin de această branșă.

CU PREȚURILE CELE MAI MODERATE.

Mi-am instalat în Sibiu, pe Bulevardul-mare nr. 20, pe lângă spișeria mea ca și un despărțământ special o

mare prăjitorie de cafea

și o moară de măcinat cu putere electrică.

Totodată am onoare a încunoștința st. doamne, că

mixturile de cafea

semnate mai jos — sunt prăjite proaspăt, zilnic se amestecă cu specialitate, așa că mă aflu în plăcuta pozițiune să expediez nu numai **cafeaua de calitate excelentă** ci și cu prețurile cele mai ieftine, ca astfel on. mei mușterii să fie deplin mulțumiți.

Mixtura	A.	1	klgr.	Cor.	2-80
„	B.	1	„	„	3-20
„	C.	1	„	„	3-60
„	D.	1	„	„	4-—
„	E.	1	„	„	4-40
„	F.	1	„	„	4-80

prăjite
deschis sau
întunecat.

La dorință
măcinate
proaspet.

Mai încolo mare asortiment de cafea nearsă cu prețuri foarte ieftine.

La comande de peste 3 klgr. — chiar și soiuri diferite — rebonific jumătate din porto poștal.

Cu distinsă stimă:

Ludvig Fuchs.

Sibiu — Nagyszeben.

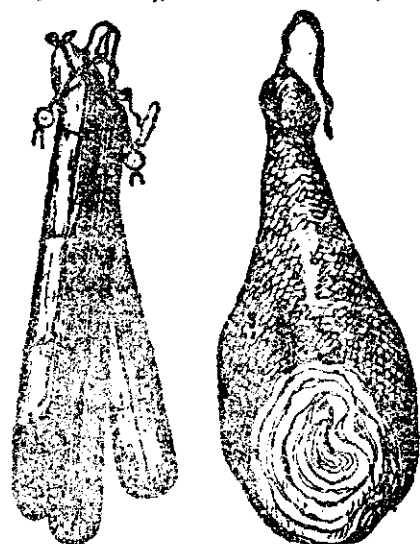
Telefon 149 și 227. — Telefon 149 și 227.

Frații Lászlóczy din Cluj

aduc la cunoștință că cărnățaria veche de 40 ani, au marit-o și au provăzuit-o cu instalație electrică. Recomandă specialitățile de prima calitate de

**cârnaț din Cluj, slănină și
artificiali de cărnățarie,**

precum: slănină fină (Kaiserfleisch), slănină cu aiu, cărnăț, carmanadlă, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă

cârtaboș de Cluj și sîngerete; specialități de cârtaboș și cărnăți, pastete, și rânză de porc umplută, slănină pentru muncitori în cantitate peste 25 kg.; în fine untură curată de porc topită în vase.

La comande mari și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic.

Cu catalog de prețuri sau cu informațiuni servim bucuroși. — Adresa:

FRATII LÁSZLÓCZY fabrică de cărnățarie - Cluj — Kolozsvár.

COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE VARGA ȘI NAGY

în ORADEA-MARE—NAGYVARAD.

Colorează și curețește tot felul de vestiminte preoțești, bărbătești, de dame, blouse de mătăasă, costume de batist, draperii la ferestre, și mantale de piele. Dantele și panglici de mătăasă după modele dorite.

In caz de doliu, ori ce vestmânt în mod excepțional se colorează negru.

Depositul nostru e în Nagyvárad, Szt.-János u. 48.
Întreprinderea: Fekete sas palota, pasage 26.

Vitárius Sándor

măiestru de mână-șeril și bandage în Debreczen, Szent Anna-utca 1.

Recomandă în atențiunea dlor medici și a onor. public prăvălia sa provăzută cu tot felul de bandage artificiale. — Ține în magazin cărje mecanice, picioare și mâni artificiale, bandage pentru hernie și pânțec, cari sunt mai bune și mai cores-punzătoare timpului prezent. — Toate în Specialități de gumă veritabile americane și franceze „Grizelda”, „Salome” „Kleopatra”. Pessarii. Toate acestea, plățibile și în mărci, se expediază subț cea mai strictă discrețiune cu prețuri ieftine.

propria manufactură. O experiență câștigată pe terenul Ortopediei în primele fabrici speciale ca cele din Frankfurt, Hamburg, Bruxelles, Viena și Berna, mă pun în plăcută poziție, ca pe on. mușterii, să-i pot servi și la cele mai gineaze și complicate ordine și pretenziuni medicale. Mănuși, și tot felul de instrumente din piele și cauciuc pentru îngrijirea bolnavilor, din cea mai bună calitate, și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : farmacia : :
cist. : : Debreczen «Arany agyszarva»

In calori blond, brunet sau negru. Efect la moment O singură vopșire e de ajuns, ca părul sau mătasa sa o lăsa să albă culoarea es o dorește. Nu lăsa sprețe părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Medicament pentru văpsirea părului.

Numai există reumă!

Cine voește să scape de ori-ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

MUSTAȚA E FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neonsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un botcan 30 fl. Prin poștă se trimite numai 3 botcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gra!

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a totfelul de orloage de buzunar și de părete și orloage deșteptătoare, precum și articlii optici.

Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.

Inele de logodnă după măsură.

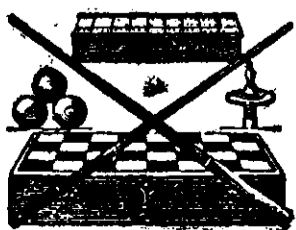
Toate lucrările de bransa aceasta se execută cu specialitate, garanță și cu prețuri ieftine.

Weisz Géza

fabrică de dacuri pt. biliarde, cheiuri și bile pt. biliarde
Budapesta VII, strada Akácza Nr. 61.

Pregătește tot felul de cheiuri și bile verit. de fildeș, ține în depozit cele mai bune cheiuri, bile veritabile de fildeș, șacuri, domino, bile „Lignum Sanctum” și păjnuși de lemn de carpin.

Primește spre reparare cheiuri și bile de fildeș și ambră cu prețuri moderate pe lângă executare solidă și cu punctualitate.

Prima fabrică ardeleană de calapode pentru pantofari și cizmarl a lui

GEORGE UHRIN, Brassó

Korház-utca 66.

Se recomandă în atențiunea tuturor pantofarilor, cizmarilor și comersanților ca pregătiți de cele mai bune și solide calapode din lemn uscat și foarte trainic, după toate modelele în formă frumoasă; nu altcum și pen ru picioare bolnave. La comanda din provință să se alăture un pantof ori o cizmă.

Comanda din provință se execută foarte grabnic. —

Nou atelier de fotografiat în Cluj,

Kolozsvár, Mátyás Király-tér 25.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință on. public, că mi-am deschis **nou atelier de fotografiat** în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după cerințele timpului modern, provăzut cu cele mai noi mașinării, stă la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protalbin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint-brom. — Recomand în deosebi specialele mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regișcolară am fost distins cu medalia de aur. — De altcând pregătesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în duminică și sărbători.

Cu deosebită stimă:

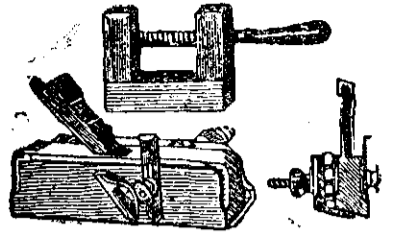
Csizhegyi Sándor, fotograf.

În atențiunea fabricilor de lemnărie

Recomand

instrumente

din cel mai bun material necesar

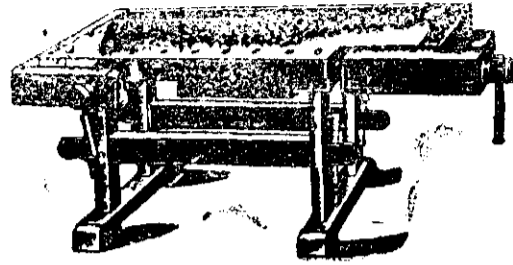
sare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desen.

Nagy Mihály

fabrică de instrumente

Szabadka

Therezia-tér.

Croitorie românească.

Am onoare a aduce la cunoștința domnilor români, cumcă cu începerea sezonului de toamnă

mi-am asortat bolta cu cele mai fine și elegante stoffe,

și cumpărând pe bani gata, sunt în poziția de a lucra foarte ieftin și anume;

Un rând de haine dela 40—50 coroane.

Un pardesiu din orice stofă 40—50 cor.

Un rând de haine caiser negre 50—60 cor.

Un roc de iarnă 50—60 cor.

Comandele se fac numai pe bani gata.

Drept aceea orice român are datoria și e rugat a comanda la firma românească, totodată va face și economie.

Rugând sprijinul domnilor români sunt

cu deosebită stimă:

Nicolau Iosif,

Arad, strada Deak Ferencz 31.

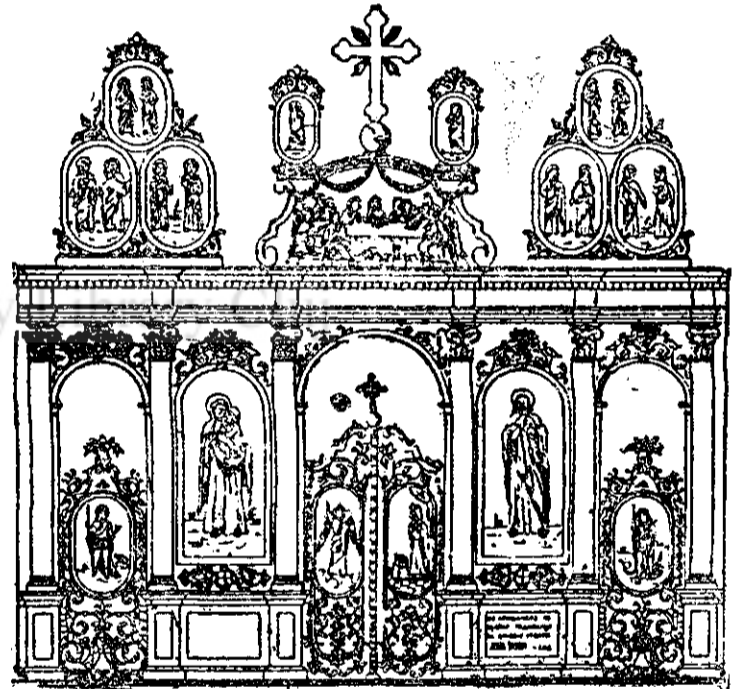
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificator de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin:
altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a compara prelinarele mele cu ori-care din străinătate.

TH. SCHMIDT — mai înainte —
vád. Fried. Klein

fabrică de parasoale

Sibiu — Hermannstadt, Reisporgasse Nr. 7.

Mare asortiment de
parasoale,
ploiere,
și entoutcas
(pentru orice ocaziune)
dela cele mai ieftine până la
cele mai fine.

Magazin bine asortat de materii
de mătăasă pentru umbrele și
ploiere, jumătate mătăasă și bum-
bac de calitate excelentă pentru
pregătirea și și îmbrăcarea lor.
Prețuri ieftine.
Serviciu culant.
Export în mic și mare.

Reparaturile se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Fondată în 1885.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică de ciasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.

— Právália: V., strada Váczl nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn, școli, castele și cazarme, primește deasemenea și repararea lor.

Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, budget face gratuit și trimite porto-franco ori cui.